

Maahanmuuttoviraston tilinpäätös 2019

Toimintakertomus 2019	2
1. Johdon katsaus.....	2
2. Tuloksellisuus	3
2.1 Kehityshankkeet.....	6
3. Vaikuttavuus.....	7
3.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	7
3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	7
4. Toiminnallinen tehokkuus	8
4.1 Toiminnan tuottavuus	8
4.2 Toiminnan taloudellisuus	8
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	11
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	12
5. Tuotokset ja laadunhallinta	14
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet	14
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	27
5.3 Tukiyksiköt.....	29
6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	37
7. Tilinpäätösanalyysi.....	39
7.1 Rahoituksen rakenne	39
7.2 Talousarvion toteutuminen	41
7.3 Tuotto- ja kululaskelma	42
7.4 Tase	43
8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	43
9. Arviointien tulokset	45
10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	46
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	46
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	46
11. Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet	47
Tilinpäätöslaskelmat	47
Tilinpäätöslaskelmien liitteet	52
12. Muut liitteet.....	60
Allekirjoitukset	64

Toimintakertomus 2019

Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat Maahanmuuttoviraston lisäksi Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset.

Vuoden 2019 raportointi sisältää kirjanpitoyksikön lisäksi Maahanmuuttoviraston toimintakertomuksen.

1. Johdon katsaus

Maahanmuuttoviraston toimintavuotta väritti tasapainoilu resurssien, hakemusmäärien kasvun ja käsittelyaika-vaatimusten kesken. Toimintaan kohdistettiin kehitystoimenpiteitä organisaation, toimintatapojen ja prosessien sekä UMA-järjestelmän parantamiseksi.

Virasto sai vuoden kuluessa lisäresursseja lisätalousarvioissa, joiden avulla virasto kykeni pitämään taloutensa tasapainossa ja välttämään syksyllä uhanneet lomautukset.

Virasto kykeni käsittelemään kokonaisuudessaan 102% vastaanotetuista hakemuksista, joita oli yhteensä 141 045. Huomioitaessa varsinaiset turvapaikka-, kansalaisuus- ja oleskelulupahakemukset, päätöksiä hakemusmäärää kohden tehtiin 99,5%.

Viraston käsittelyä odottavat hakemukset ovat ruuhkautuneet ja käsittelyä odottavien hakemusten yli 30 000 suuruista jonoa ei kyetty osoitetuilla resursseilla lyhentämään. Viraston päätöksistä käsittelyaika-vaatimukset ylittää kasvava määrä hakemuksia. Keskeisenä syynä erityisesti oleskelulupa-asioiden ruuhkautumiseen oli se, että hakemusmaksuilla rahoitettavan toiminnan kustannusvastaavuus oli vain 65 %.

Viraston toimintaan on kohdistettu 5% vuotuinen tuottavuuden kasvuodotus vuoden 2019 lopussa päättyneen älykäs digitaalinen virasto (ÄDV) hankkeen myötä. Virasto on ÄDV hankkeen ja muiden kehitystoimien avulla kyennyt ylläpitämään päätöksenteon edellisen vuoden tasolla (140 päätöstä / HTV). Virasto käynnisti loppuvuonna Migri2021-muutoshankkeen päätöksenteon tehostamiseksi ja automaattisen päätöksenteon käyttöönoton tueksi.

Virasto sopeutti henkilöstöään 900 hengen tasoon vuoden 2019 lopussa. Määräaikaisista virkasuhteista virkasuhde päättyi 124 hengen osalta vuoden lopussa, vaikka henkilöstön määrää sopeutettiin vuoden kuluessa noin 60 hengellä.

Virasto otti käyttöön Tampereen asiointipisteen uudet tilat ja saattoi suunniteltuun valmiusasteeseen Oulun vastaanottokeskuksen säilöönottotilat. Tilojen käyttöönottovalmius on yksi kuukausi. Oulun, Lappeenrannan, Kuhmon ja Helsingin Käenkujan toimipisteiden toimitilamuutokset olivat valmisteilla.

Virasto otti käyttöön Handi-järjestelmän joulukuun 2019 alussa. Virastossa oli käynnissä yhteensä 26 eri hanketta, 5 hanketta päättyi vuoden aikana ja 8 uutta aloitettiin.

Virasto on sopeuttanut vastaanottokapasiteettia ennakoivasti asiakasmäärän muutoksia vastaavasti.

Viraston päätösten laatu on erinomaisella tasolla.

2. Tuloksellisuus

Kaikkien oleskelulupahakemustan määrä kasvoi edellisestä vuodesta seitsemällä prosentilla, mikä merkitse kasvun kiihtymistä hakemuserissä, sillä vuodesta 2017 vuoteen 2018 hakemuserin kasvu oli ainoastaan kaksi prosenttia.

Merkittävintä kasvu oli ensimmäisten ja pysyvien lupien kohdalla. Pysyvien lupien hakemuserin määrä kasvoi jopa 35 %. Vuonna 2015 turvapaikanhakijoina saapuneet (ja jonkinlaisen luvan saaneet) ovat nyt oleskelleet Suomessa ajan, että voivat hakea pysyvää oleskelulupaa (tai kansalaisuutta).

Jatkolupien osalta hakemuserin määrät jopa putosivat hieman, mikä johtui pääasiassa 20 %:n pudotuksesta opiskeluperusteisten jatkolupahakemusten määrissä. Opiskelun perusteella myönnettävien jatkolupien vähenemiseen on useita eri syitä: esim. opinnot eivät suju tavoiteaikataulussa tai rahoitus ei ollutkaan kunnossa ja onkin opiskelun sijaan haettu työperusteista lupaa (opiskelijan luvalla vain rajoitettu työnteko-oikeus). Saattaa myös olla, että opiskelija on palannut kotimaahansa tai hakeutunut muuhun maahan.

Oleskeluluvat	Hakemukset			Päätökset		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus	26 349	28 610	31 510	25 145	26 997	32 259
Työ	8 650	10 805	12 687	7 891	9 447	12 537
Perhe	11 619	11 036	11 753	10 972	11 305	13 011
Opiskelu	5 646	6 281	6 493	5 767	5 851	6 071
Muut	434	488	577	515	394	640
Jatkolupahakemus	29 954	29 054	27 988	29 935	28 877	27 640
Perhe	11 189	11 403	11 112	11 865	11 312	10 615
Työ	8 032	8 847	9 318	7 618	8 021	9 379
Opiskelu	7 225	6 144	4 890	7 417	6 399	4 977
Muut	2 426	1 528	1 523	1 930	1 852	1 588
Kv-suojelua saaneiden jatkoluvat	1 082	1 132	1 145	1 105	1 293	1 081
Pysyvää oleskelulupaa koskeva hakemus	8 864	8 717	11 819	9 404	8 884	10 924
Pysyvä oleskelulupa	8 744	8 593	11 699	9 289	8 751	10 832
Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU -oleskelulupa	120	124	120	115	133	92
Kaikki yhteensä	65 167	66 381	71 317	64 484	64 758	70 823
EU oleskeluoikeus	8 357	10 291	10 051	8 243	9 694	9 319

Työlupaperusteisten hakemusten osalta kasvua tapahtui hieman myös jatkoluissa (5 %).

Kaiken kaikkiaan hakemusmäärän kasvu selittyy ennen kaikkea työperusteisten hakemusten määrän kasvulla. Ensimmäisten työperusteisten oleskelulupahakemusten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 17 %, mutta verrattuna vuoteen 2017 määrät ovat kasvaneet jopa 47 %.

Oleskelulupapäätösten määrä puolestaan kasvoi 9 %. Päätöksiä ensimmäisiin oleskelulupahakemuksiin tehtiin 19 % ja pysyvää lupaa koskeviin hakemuksiin 23 % enemmän edelliseen vuoteen nähden. Jatkolupaa koskevia päätöksiä tehtiin hieman edellisvuotta vähemmän.

Huomattavaa on, että työlupahakemuksiin tehtiin päätöksiä 33 % edellisvuotta enemmän. Perhesideperusteisiin tehtyjen päätösten määrä nousi 15 %.

EU-oleskeluoikeutta koskevien hakemusten ja päätösten määrät pysyivät edellisen vuoden tasolla noin 10 000 hakemuksessa ja 9 300 päätöksessä.

Vireille tulleiden maasta poistamisasioiden määrässä palattiin vuoden 2017 tasolle, mikä tarkoittaa 32 %:n kasvua edellisvuoteen nähden. Huomattavaa kuitenkin on, että vuonna 2019 kasvu on ollut merkittävää karkottamisesitysten kohdalla (74 %), kun taas käännyttämisesityksissä kasvua on ollut ainoastaan 22 %. Kielteisten jatkolupapäätösten ja näihin sekä oleskeluluvan peruuttamisiin liittyvien karkottamisten määrän kasvu vuonna 2019 selittyy suurelta osin kahdella syyllä:

Uzbekeille tehtiin 332 karkottamispäätöstä vuonna 2019 joko kielteisen jatkolupapäätöksen tai luvan peruuttamispäätöksen seurauksena. Uzbekeille ei aikaisemmin juurikaan tehty karkottamispäätöksiä. Viime vuonna havaittiin, että uzbekistanilaiset rakennusmiehet hakivat työperusteista oleskelulupaa väärennetyillä ammattitaitoa koskevilla koulutodistuksilla. Kun nämä väärennystapaukset tulivat Migrin tietoon, sen johdosta peruutettiin useita oleskelulupia ja tehtiin kielteisiä lupapäätöksiä.

Vuonna 2019 Migrissä on tehty myös enemmän oleskeluluvan peruuttamispäätöksiä vuoteen 2018 verrattuna. Oleskeluluvan peruuttamispäätöksiä on tehty 421 enemmän vuoteen 2018 verrattuna. Edellisen hallituksen hyväksymässä laittoman maahantulon torjunnan ohjelmassa on edellytetty, että Migri tehostaa/ käynnistää jälkikäteistä lupavalvontaa eli valvoo, täyttyvätkö luvan myöntämisen edellytykset enää luvan myöntämisen jälkeen. Tämän ns. seurantatyön johdosta luvan peruuttamispäätöksiä on tehty enemmän kuin vuonna 2018 tai sitä ennen. Jos oleskelulupa peruutetaan, tämän johdosta tehdään hyvin usein Suomessa oleskelevalle asiakkaalle myös karkottamispäätös.

Maasta poistamisesityksiin tehtiin päätöksiä 51 % enemmän edellisvuoteen nähden. Karkottamispäätöksiä tehtiin 73 % enemmän ja käännyttämispäätöksiä 34 % edellisvuotta enemmän.

Maasta poistamisesasioissa vireille tulleiden ja päätösten välisen epäsuhtan selittää kielteisten turvapaikkapäätösten yhteydessä tehdyt käännyttämispäätökset, jotka eivät tilastoidu maasta poistamisesityksiin tehtyihin päätöksiin.

	Vireille tulleet maasta poistamisasiat			Maasta poistamisesityksiin tehdyt päätökset		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Maastapoistaminen						
Käännyttäminen, Migri	7 053	4 997	6 074	1614	1714	2293
Maasta karkottaminen	1 391	1 237	2 152	1134	1447	2507
Ei oleskeluoikeutta	1 151	1 057	1 876	974	1274	2273
Rikosperuste	240	180	276	160	173	234
Kaikki yhteensä	8 444	6 234	8 226	2748	3161	4800

Vireille tulleiden kansalaisuusasioiden määrä jatkoi vakiintuneella 2 %:n kasvukäyrällä. Kansalaisuushakemusten määrän kasvu on hienoisesti kiihtynyt vuoden takaiseen nähden ja lähentelee 12 000 vuosittaisen hakemuksen rajapyykkiä. Kansalaisuusasioihin tehtyjen päätösten määrä on pysynyt edellisvuoden tasolla, mutta pudonnut 22 % vuoteen 2017 nähden ja kansalaisuushakemuksiin tehtyjen päätösten osalta pudotus on 25 %.

Edellä mainittu kansalaisuus päätösten määrän väheneminen johtuu siitä, että vuonna 2017 purettiin kansalaisuushakemuksissa aiempina vuosina kertynyttä ruuhkaa määräaikaisen lisähenkilöstön avulla, minkä johdosta tulos oli erittäin hyvä verrattuna muihin vuosiin. Vuonna 2019 kansalaisuusyksikössä pilotoitiin kansalaisuushakemusten osa-automatisointia osallistamalla koko yksikkö tähän työhön, mikä satoi resursseja ja oli pois päätöksentekoresursseista. Osa-automatisointi otettiin käyttöön 2020 alkuvuodesta.

	Vireille			Päätökset		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Kansalaisuus						
Kansalaisuushakemus	10 704	11 676	11 962	13 910	10 405	10 441
Kansalaisuusilmoitus	923	1 020	1 090	939	1 010	1 103
Kansalaisuusaseman määrittäminen	1 328	1 460	1 348			
Kansalaisuuden menettäminen	12	7	44			
Vapautumishakemus	49	33	25			
Kaikki yhteensä	13 016	14 196	14 469	14 849	11 415	11 544

Turvapaikkahakemusten kokonaismäärä pysyi edellisvuoden tasolla noin 4 500:ssa. Uusintahakemusten määrä jatkoi kasvua nousten edellisvuodesta 25 %. Vuoteen 2017 nähden uusintahakemusten määrä on lähes kolminkertaistunut. Ensimmäisten turvapaikkahakemusten määrä putosi noin 14 %. Turvapaikkapäätöksiä tehtiin 17 % enemmän edellisvuoteen nähden.

Turvapaikkahakemus	Hakemuksia			Päätöksiä		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Turvapaikkahakemus, uusintahakemus	682	1 616	2 018	736	1 530	2 410
Turvapaikkahakemus, aikuinen	2 296	2 010	1 646	5 759	3 150	3 534
Turvapaikkahakemus, mukana hakeva alaikäinen	854	806	787	1 755	1 204	1 454
Turvapaikkahakemus, yksin tullut alaikäinen	142	109	98	235	108	63
Turvapaikkahakemus, EU-kansalainen	5	7	1	9	6	12
Sisäinen siirto	1 068			924	381	21
Kaikki yhteensä	5 047	4 548	4 550	9 418	6 379	7 494

2.1 Kehityshankkeet

Virastolle asetettiin 28.10.2019 projektiryhmä, jonka tehtävänä oli suunnitella ja toimeenpanna viraston muutosprojekti. Muutokset edistävät Migrin strategisia tavoitteita toiminnan tehostamisesta ja asiakaslähtöisyydestä sekä hyvään ja haluttuun työpaikkaan liittyen.

Virasto tulee viemään vuoden 2020 aikana eteenpäin merkittäviä uudistuksia, joiden tavoitteena on tuoda automatisaatio isommassa mittakaavassa käytäntöön ja kehittää asiakaspalvelua. Käsittelyprosessien uudistamisen tavoitteena on lyhentää oleskelulupien ja kansalaisuushakemusten käsittelyaikoja ja purkaa käsittelyjonoja sekä lisätä tuottavuutta samalla varmistaen päätösten oikeusvarmuus ja korkea laatu. Eri oleskelulupien käsittelyprosessien uudistamisella tuetaan automatisaation mittavaa lisäämistä projektin aikana. Ohjausryhmä asettaa konkreettiset tavoitteet automaattisen päätöksenteon tasolle automatisoidun päätöksenteon mahdollistavan lainsäädännön voimaantuloaikataulun selvittyä.

Tavoitetta tukeva organisaatiouudistus, jossa maahanmuutto- ja kansalaisuusyksikkö yhdistetään, tulee voimaan 1.3.2020. Uudistuksen tavoitteena on yhdistää mahdollisimman kattavasti hakemusmaksuilla rahoitettava päätöksenteko virastossa uudeksi joustavasti toimivaksi kokonaisuudeksi.

Toisena tavoitteena on asiakaspalvelun kehittäminen, millä vähennetään asiointitarvetta, sujuvoitetaan vireillepanoa ja lisätään aktiivisesti itsepalvelua. Näillä toimilla tuetaan automatisaation käyttöönottoa. Asiakaspalvelun rakennetta, kanavavalikoimaa ja prosesseja tarkastellaan suhteessa näihin tavoitteisiin.

Virasto oli vuonna 2019 meneillään lukuisia kehityshankkeita ja -projekteja, joista löytyy tietoa erikseen kunkin yksikön tekstiosiossa. Yksi suuri kehityshanke oli Handi-järjestelmän käyttöönottoprojekti. Handin myötä muuttui sekä hankintaprosessi että menojen käsittelyprosessi, tavoitteena tehokkuuden ja tuottavuuden lisääntyminen sekä kustannussäästöt.

3. Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston päätöksenteko on yhtenäistä, nopeaa ja oikeusvarmaa. Päätökset ovat selkeitä ja hyvin perusteltuja. Päätöskäytäntö on mahdollisimman yhdenmukaista ja ennakoitavaa ja siinä toteutuvat ihmis- ja perusoikeudet.

Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen, on enintään 5 % valitusten kokonaismäärästä. Vuonna 2019 tämä tavoite ylitettiin, edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 1,1 % tapauksista.

Lisäksi maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään 60 vrk laskettuna siitä alkaen, kun Maahanmuuttovirasto on antanut päätöksensä tiedoksi kansainvälisen suojelun hakijalle. Kuntaan sijoituksen odotusaikatavoitetta ei saavutettu, vaan se oli vuonna 2019 75 vrk. Kuntaan sijoittamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ja Maahanmuuttovirasto toimii yhteistyössä ELY-keskusten kanssa kuntiin sijoittamisessa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Indikaattorit	yksikkö	2017	2018	2019	tavoite 2019
Maahanmuuttovirastossa vireille tulevat asiat	kpl	122 556	133 269	141 045	144 250
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut/vireille tulleet (%)	%	105 %	103 %	102 %	100 %
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa	%	97,6 %	97,6 %	98,9 %	>95
Vastaanottokeskusten käyttöaste ksm.	%	93 %	88 %	83 %	90 %
Kuntaan sijoitetun odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelupäätöksestä laskien ksm. enintään (vrk)	vrk	93	72	75	60

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanottorahan perusosalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja. Täydentävällä vastaanottorahalla katetaan turvapaikanhakijoiden erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat tarpeelliseksi

harkitut menot sekä edistetään omatoimisuutta ja osallisuutta. Täyden ylläpidon järjestävissä alaikäisyksiköissä, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään taskurahan luonteinen käyttöraha henkilökohtaisia tarpeita varten. Vuoden 2019 talousarvion momentin 26.40.63 määrärahan käyttö oli yhteensä 25 342 000 euroa.

Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha) (26.40.63)

	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (1000€)	Määräraha (TA+LTA)	käyttö	+ / -
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	32 120	25 342	6 778

4. Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnallisen tehokkuuden mittarina virastotason kokonaistehokkuus (päätöksiä/htv) säilyi viime vuoden tasolla 140 päätöstä/htv. Viraston kokonaishenkilötyövuosimäärä kasvoi edellisvuoden 984 htv ->1 034 htv. Henkilöstömäärän kasvaessa toiminnallisen tehokkuuden kasvu on haastavaa, koska uusien virkamiesten perehdyttäminen sitoo kokenutta henkilökuntaa eikä aloittaneiden virkamiehet yllä useaan kuukauteen kokeneen henkilökunnan tuottavuuden tasolle.

Tulosmittari (pts/htv)	2017	2018	2019
Tuottavuuden kasvu (päätöksiä/htv)	161	140	140
Oleskelulupapäätökset ja EU-kansalaisten* rekisteröinnit/htv	436	372	361
Maastapoistamispäätökset/htv*	166	105	208
Turvapaikkapäätöksiä/htv	50	32	35
Kansalaisuushakemuspäätöksiä/htv	311	267	245

*Tilastointiluokittelu muuttunut. Tavoite siten ei asetettu nykyisille luvuille.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Maahanmuuttoviraston lupahallinnon taloudellisuutta mitataan mittarilla kustannusten määrä tehtyä ratkaisua kohti.

Vuoden 2019 tulossopimuksessa sisäministeriö asetti Maahanmuuttovirastolle toiminnan taloudellisuutta mittaavaksi tulostavoitteeksi kustannukset/ päätös. Turvapaikkapäätöksissä näky hakemusten käsittelyn monivaiheisuus ja perusteellisuus.

Tulosmittari	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma
Päätösten hinta (OKA) / ensimmäinen oleskelulupapäätös	315	325	340
Päätösten hinta (OKA) / jatko-oleskelulupapäätös	178	241	220
Päätösten hinta (OKA) / turvapaikkapäätös	1 841	2 702	2 447
Päätösten hinta (OKA) / kansalaisuushakemuspäätökset	360	456	481

Maahanmuuttoviraston päätösten hinta

Tunnusluku	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Kustannukset € / päätös (Migri)	517 €	540 €	515 €	290 €

Tulostavoitteena olevien hintojen lisäksi Maahanmuuttovirasto seuraa kaikkien suoritteiden (päätösten) hintoja. Yksittäisten suoritteiden omakustannushinnat on laskettu toimintolaskennan avulla (taulukko). Omakustannushinnoissa on jonkin verran vuosittaista vaihtelua johtuen muun muassa sähköisen asiointin kasvusta. Opiskelijoiden oleskelulupahakemukset jätetään lähestulkoon pelkästään sähköisesti, minkä seurauksena vähäinen määrä paperilomakkeilla jätettyjä hakemuksia on altis omakustannushinnan vaihtelulle. Niin ikään sähköisen asiointin osuuden kasvu työntekijän oleskeluluissa on nostanut paperisina jätettyjen hakemusten omakustannushintaa.

Omakustannushinnat 2017 - 2019

Omakustannushinnat 2017 – 2019 (€)	2017	2018	2019
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa opiskelija (kaikki)	448	227	249
- opiskelija sähköinen asiointi	222	165	180
- oleskelulupa työntekijä	226	225	247
- työntekijä sähköinen asiointi	117	159	156
Turvapaikkapäätös	1 841	2 702	2 447
Matkustusasiakirjat	145	132	101
Takaisinotot: Dublin, muu	236	242	238

Kansalaisuutta koskevat hakemukset	381	503	560
- sähköinen asiointi	338	409	437
Kansalaisuusilmoitukset	87	75	205
- sähköinen asiointi	71	103	186
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	221	263	348

Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta

Turvapaikanhakijat ja heidän asioidensa käsittelyn aikana tarvittavat vastaanottokeskusten majoitus- ym. palveluista kertyvät kustannukset ovat oleellinen osa Maahanmuuttoviraston tiliviraston kokonaisuutta. Vastaanottotoiminnan kokonaiskustannukset on lueteltu kohdassa Vastaanottotoiminta.

Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa asetetaan vastaanottotoiminnalle tulostavoitteeksi turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kustannukset asiakasta kohden vuorokaudessa. Keskimääräinen vuorokausihinta sisältää vastaanottopalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset sekä arvonnäköveron.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräinen kustannus vuorokaudessa/asiakas

Tunnusluku	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 toteuma	2019 tavoite
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk)	55 €	48 €	49 €	52 €

Valtakunnalliselle majoitusvuorokauden keskihinnalle asetettu tavoite alitettiin selvästi, keskihinnan ollessa suurin piirtein tasolla, joka vallitsi ennen vuotta 2015. Tähän suotuisaan kehitykseen vaikuttivat keskeisesti vastaanottojärjestelmän kustannustehokas sopeuttaminen yhdessä kapasiteetin käyttöasteen ja suhteellisen suuren yksityisesti majoittuneiden määrän kanssa. Vuosi 2019 oli myös toiminnan kannalta vakaampi vuosi - keskuksia lakkautettiin asiakasmäärien vähentyessä. Menot on otettu kirjanpidosta ja vuoden 2019 hinnassa on mukana joitakin vuodelle 2018 kuuluvia menoja, joita keskuksset ovat laskuttaneet vasta kirjanpidon sulkemisen jälkeen. Mikäli katsotaan vain tarkasteluvuoden toimintaa vastaanottokeskuksissa, on vuorokausihinta vielä hieman alhaisempi. Tämä

hinta saadaan suoraan vastaanottokeskusten taloudenseurantajärjestelmästä (TaRek).

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Osa Maahanmuuttoviraston toiminnasta on sisäministeriön antaman maksuasetuksen mukaan maksullista. Maksullisen toiminnan tulot vuonna 2019 olivat 20,1 milj. euroa ja ne kasvoivat hieman edelliseen vuoteen nähden, mutta tavoitteeseen ei aivan ylletty. Kustannusvastaavuudessa 65 % jäätiin myös tavoitteesta 91 %. Maksullisen toiminnan määrä on kasvanut vuodesta 2017 lähtien kun toimivaltasiirron poliisilta myötä Maahanmuuttovirastolle siirtyi lisää maksullisia lupa-asioita virastoon hoidettaviksi.

Maahanmuuttoviraston maksullinen toiminta

Mittari	2017	2018	2019	2019 tavoite
Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot, milj. euroa	19,0	19,8	20,1	21,0
Maksullisen toiminnan osuus kokonaistyöajasta	28 %	27 %	30 %	- %
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	81 %	75 %	65 %	91 %

Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta lasketaan työajan seurannasta. Kustannusvastaavuus (liite 1) on vuonna 2019 laskettu toimintolaskennan avulla, käyttäen samoja periaatteita kuin omakustannushintojen laskennassa.

Sisäministeriön antamassa maksuasetuksessa oleskelulupien ja kansalaisuusilmoitusten käsittelymaksut jaetaan kahteen eri luokkaan sen mukaan, jätetäänkö hakemus ja ilmoitus paperiversiona vai e-asiointin kautta sähköisesti vireille.

Hakemusmaksuissa oli muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Sähköisen asiointin kautta jätetyt hakemukset ovat edullisempia, koska niiden käsittelyprosessi on tehokkaampi, mikä tarkoittaa edullisempia omakustannushintoja. Tätä kautta myös edullisempi hakemushinta ohjaa asiakkaita käyttämään entistä enemmän sähköistä kanavaa.

Suorite	2019 käsittelymaksu	Maahanmuuttoviraston osuus	%	Muun viranomaisen osuus	%
Kansalaisuushakemus	480 €	480	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	380 €	380	100		
Kansalaisuusilmoitus	200 €	200	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	150 €	150	100		
Oleskelulupa	470 €	282	60	188	40
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	420 €	252	60	168	40
Oleskelulupa opiskelija	360 €	234	65	126	35
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	300 €	195	65	105	35
1. Oleskelulupa hakija alaikäinen	250 €	150	60	100	40
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	220 €	132	60	88	40
1. oleskelulupa työntekijä	600 €	326	54,3	274	45,7
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	400 €	214	53,5	186	46,5
Jatko-oleskelulupa	190 €	190	100		
Jatko-oleskelulupa; alaikäinen	150 €	150	100		
Jatko-oleskelulupa; opiskelija	150 €	150	100		
Oleskelulupa; EU-kansalainen	54 €	54	100		
Pakolaisen matkustusasiakirja	49 €	46	93,9	3	6,1

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2019 oli 103 %. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on laskettu samalla tavalla kuin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus. Kustannusvastaavuuden ollessa yli 100 %:a johtuu siitä, että vuosina 2017-2018 toteutettua EU:n sisäisten siirtojen hanketta koskeva loppumaksatus saatiin alkuvuonna 2019 eikä tätä vastaavia kustannuksia kohdentunut vuodelle 2019.

Maahanmuuttovirasto on toiminnassaan pyrkinyt hakemaan ulkopuolista rahoitusta toimintansa kehittämiseksi sekä Turvapaikka- maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (jäljempänä "AMIF") että Sisäisen turvallisuuden

rahostosta (ISF) koko niiden voimassaolon aikana. Tästä johtuen Maahanmuuttovirastossa on käynnissä useita AMIF-hankkeita, joiden hallinnointi ulottuu useammalle vuodelle ja joiden toiminta keskittyy erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttotoiminnan kehittämiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2019 seuraavista hankkeista:

- * TURVA-hanke/ hankekumppani Poliisihallitus
- * FLOW 2 - turvapaikkamenettelyn alkuvaiheen sujuvoittaminen viranomaisyhteistyötä, -työkaluja ja osaamista parantamalla
- * VAPA 2 Vapaaehtoisen paluun ohjauksen tehostaminen
- * IHME - Ihmiskaupan vastaisen työn toimintamahdollisuuksien edistäminen
- * RIO - Kiertävä maahanmuuton asiantuntija
- * OSAKA - turvapaikanhakijoiden työ- ja opintotoiminnan sekä osaamisen kartoittamisen kehittäminen
- * ERSUS - Helppo lukea-lausua-ymmärtää -palvelu
- * ONE - Yleinen oikeudellinen neuvonta vastaanottokeskuksissa
- * AUDA - Vapaaehtoinen paluu Irakiin, Afganistaniin ja Somaliaan /hankekumppani UM
- * UUSO - Monibiometriantunnistuskokonaisuuden kehittäminen turvapaikkatutkinnan hanke
- * Lapset puheeksi -menetelmä vastaanottopaleluissa
- * FAKTA - Lähtömaatiedon tiedonhankintamatkakäytännön kehittämishanke
- * MISEC - Maahanmuutto- ja turvallisuusviranomaisten yhteistyön kehittäminen
- * ERRIN hanke
- * Project WAT, Migri hankekumppanina
- * Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke II
- * Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille kiintiöpakolaisille
- * AsylE-Service- Avustajien ja edustajien sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto
- * Psykye - vastaanottojärjestelmän henkilöstön mielenterveystyön osaamisen kehittäminen
- * Tulppaani - tulkkauksen laadun kehittäminen
- * Soveltamisohjeprosessin uudistamishanke - SOPU
- * RIO2 - Kiertävä maahanmuuton asiantuntija
- * RETU - Mahdollisuutena vapaaehtoinen paluu
- * (REX) - Paluuasiantuntija Suomen Irakin lähetystöön
- * Turpro, kiintiövalintamatkojen turvallisuusprosessin kehittäminen
- * TP-Italia ja Malta - Turvapaikkahakijoiden siirto

Vuoden 2019 aikana Maahanmuuttovirastolla alkoi 8 uutta AMIF-hanketta ja vastaavasti vanhoja hankkeita päättyi 5 kpl vuoden loppuun mennessä.

Kaikki Maahanmuuttoviraston hankkeet ovat ajoittuneet useammalle kalenterivuodelle ja lyhyinkin hanke – Vapaaehtoisen paluun ohjauksen tehostaminen – on ollut kestoltaan hieman alle vuoden. Yhtenä pisimmistä hankkeista voidaan mainita RIO Kiertävä maahanmuuton asiantuntija -hanke, joka alkoi vuoden 2016 syksyllä ja päättyi vuoden 2019 syksyllä. Hanke sai myös jatkoa RIO 2 -hankkeena 1.10.2019 - 31.3.2021 väliselle ajalle.

5. Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet

5.1.1 Maahanmuutto

Maahanmuuttoyksikön vastuulle kuuluvien vireille tulleiden asioiden määrät kasvoivat vuonna 2019. Erilaisia oleskeluasioita, joista suurin osa käsitellään ja ratkaistaan maahanmuuttoyksikössä, tuli vuonna 2019 vireille yli 103 000. Oleskelulupahakemusten määrä kasvoi vuodesta 2019 (2019: 71 317, 2018: 66 381). Eniten ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia pantiin vireille työnannon perusteella (2019: 12 687 ja 2018: 10 805). Suurimmat hakijakansalaisuudet ensimmäisissä oleskeluluvissa vuonna 2019 olivat Venäjä, Ukraina, Intia, Kiina ja Vietnam.

Oleskelulupahakemusten (ensimmäiset oleskeluluvat, jatkoluvat, pysyvät oleskeluluvat) lisäksi yksikköä työllistivät EU-oleskeluoikeusasiat, oleskelulupakortin uusimiset, voimassa olevaa lupaa koskevat asiat kuten esim. oleskeluluvan peruuttamiset sekä kausityötodistukset ja opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkumisilmoitukset.

Yksikkö teki vuonna 2019 enemmän päätöksiä kuin edellisenä vuonna. Myönteisiä ja kielteisiä päätöksiä kaikkiin edellä mainittuihin oleskelulupasioihin tehtiin yhteensä lähes 102 000 (2018: lähes 94 000). Oleskelulupien lisäksi esimerkiksi alle kolmen kuukauden sesonkityöhön tarkoitettuja kausityötodistuksia myönnettiin lähes 10 000 (2019: 9 940 ja 2018: 6 839). Vuonna 2019 ensimmäisiin oleskelulupiin tehdyistä päätöksistä (32 256) 79 % oli myönteisiä ja 21 % kielteisiä.

Yksikön tulosalueiden ja palvelupisteiden välisen työnjaon perusteella palvelupisteissä ratkaistaan hakemusten vastaanoton lisäksi kaikki selkeät, myönteisesti tai kielteisesti ratkaistavissa olevat hakemukset. Tulosalueilla puolestaan keskitytään selvittelyä ja/tai laajempaa harkintaa vaativiin hakemuksiin sekä palvelupisteiden päätöksenteon yhdenmukaisuuden ohjaamiseen. Vaikka yksikkö teki paljon päätöksiä, toimintaa vaikeuttivat vuoden aikana vähentyneet ja riittämättömät resurssit sekä haasteet käsittelyajoissa, erityisesti työntekijän oleskeluluvissa ja perhesidehakemuksissa.

Yksikössä seurattiin tehostetusti niin lakisäätöisten käsittelyaikojen toteutumista ja ylityksiä kuin myös yksikön sisäisten määräaikojen toteutumista eri oleskelulupaprosessin vaiheissa. Konkreettisine esimerkkeinä vireillä olevien

asioiden seurannan ja työnhallinnan tehostamisesta voi mainita mm. vireillä olevien asioiden suodattamisen UMAssa erilaisin asiasanoin (työtä ohjaavien korien lisääntynyt käyttö).

Palvelupisteissä (Helsinki, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Oulu, Raisio, Rovaniemi, Tampere, Vaasa) tehtyjen päätösten osuus koko yksikön päätöksenteosta oli aikaisempia vuosia vastaten huomattavan suuri - yli puolet tehdyistä päätöksistä. Yksikössä koulutettiin palvelupisteiden ylitarkastajista tiimi, joka pystyy tekemään niitä päätöksiä, missä kulloinkin on tarvetta tai ruuhkaa.

Maahanmuuttoyksikön koko oli vuoden alussa 2019 yhteensä 331 henkilöä ja vuoden 2019 lopulla 305 henkilöä. Vuosi 2020 aloitettiin entisestään vähentyneellä henkilöstöllä (277).

Vireillepanojen määrät kasvoivat palvelupisteissä, ja loppuvuotta kohden ajanvarausjonot myös pitenevät. Ajanvarausaikoja kasvatti mm. vuonna 2015 maahan saapuneiden turvapaikanhakijoiden tekemät pysyvää oleskelulupaa koskevat hakemukset ja kansalaisuushakemukset sekä asiointin resurssien pieneneminen. Lisäksi palvelupalvelupisteissä alettiin entisten tehtävien lisäksi ottaa vastaan todistuspyyntöjä turvapaikanhakijan työnteko-oikeudesta, antaa vapaaehtoisen paluun neuvontaa ja ottaa dna-näytteitä. Raision palvelupiste vastasi edellisten vuosien tapaan hakemusten vastaanotosta Maarianhaminassa.

Työperusteiset hakemukset

Työperusteiset hakemukset lisääntyivät merkittävästi vuoden 2019 aikana, ja työperusteisen maahanmuuton ympärillä käytiin muutenkin vilkasta poliittista ja yhteiskunnallista keskustelua. Myös erilaiset työryhmät ja pullonkaulaselvitykset keskittyivät työperusteisen maahanmuuton kysymyksiin, käsittelyaikoihin ja vastuukysymyksiin. Osallistuminen poikkihallinnollisiin hankkeisiin ei kuitenkaan suoraan vaikuttanut Migrin prosesseihin käsittelyaikoja nopeasti lyhentäen. Myös henkilöstön vähentyminen heikensi ruuhkautunutta työntekijöiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten käsittelyaikatilannetta. Uutena ilmiönä väärinkäytöksiä esiintyi erityisesti uzbekistanilaisten ja kirgiisialaisten työntekijöiden kohdalla. Väärinkäytösten ja väärennettyjen asiakirjojen johdosta hyvin suuri osa uzbekistanilaisten ja kirgiisialaisten saamista päätöksistä oli kielteisiä.

Opiskelijoiden hakemukset

Opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia (2019: 6 493, 2018: 6 280). Hakemukset kasvoivat nimenomaan suurimmista hakijamaista; eniten hakemusten määrä lisääntyi Kiinasta, Venäjältä, Bangladeshista, Intiasta ja Pakistanista. Ensimmäisistä päätöksistä 86 % oli myönteisiä ja 14 % kielteisiä. Kielteisen päätöksen perusteet liittyivät yleensä toimeentuloon liittyviin epäselvyyksiin ja havaittuihin asiakirjaväärännöksiin.

Perhesidehakemukset

Ensimmäistä oleskelulupaa koskevia perhesidehakemuksia pantiin vireille vuonna 2019 yhteensä 11 753 (2018: 11 036). Määrissä ja hakijaprofiileissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ruuhkautunutta käsittelyaikatilannetta saatiin korjaantumaan alkuvuodesta loppuvuoteen. Lakisääteisen käsittelyajan ylittäneiden osuudet vähenivät merkittävästi loppuvuotta kohden haastavista resurssivajauksista huolimatta. Myös päätöksiä pystyttiin tekemään enemmän kuin asioita tuli vireille.

Jälkikäteinen lupavalvonta eli seuranta

Jälkikäteistä lupavalvontaa eli seurantaa jatkettiin vuoden 2019 aikana. Uzbekistanilaisten oleskelulupia peruutettiin huomattava määrä esiin tulleiden väärinkäytösten johdosta. Hakijat esittivät mm. väärennettyjä koulutodistuksia ammattitaidostaan todistaakseen riittävän osaamisen rakennusallalle. Rajavartiolaitoksen kanssa tehtiin paljon yhteistyötä, ja Rajavartiolaitos tutki väärennöksiin liittyviä epäilyjä.

Pysyvät luvat

Pysyvien lupien hakemusmäärät lisääntyivät vuonna 2019 siitä syystä, että vuonna 2015 saapuneet turvapaikanhakijat pystyivät hakemaan Suomen kansalaisuutta ja pysyvää oleskelulupaa (asumisaikavelvoite kansainvälistä suojelua saaneelle neljä vuotta). Kaiken kaikkiaan pysyviä oleskelulupahakemuksia pantiin vireille 11 699 (2018: 8 593).

EU-kansalaiset

Brexit näkyi EU-kansalaisen rekisteröinneissä ja brittien rekisteröinnit lähes kaksinkertaistuivat (2019: 1 158, 2018: 660). Muutoin rekisteröintihakemusten määrissä ei tapahtunut suuria muutoksia - hakemuksia pantiin vireille suunnilleen saman verran kuin vuonna 2018. EU-kansalaisia rekisteröitiin viime vuonna 8 533 (2018: 8 749). Virolaiset olivat suurin hakijakansalaisuus ja suurin osa rekisteröinneistä tehtiin työn perusteella.

Maasta karkottamiset

Karkottamispäätösten määrät kasvoivat vuonna 2019. Vuonna 2019 tehtiin 1 839 karkottamispäätöstä luvattoman oleskelun perusteella (2018: 997). Eniten karkottamispäätöksiä luvattoman oleskelun perusteella tehtiin Uzbekistanin kansalaisille (2019: 331, 2018: 10). Rikosperusteisia karkottamispäätöksiä tehtiin 124 (2018: 95).

Yksikkö oli mukana niin viraston sisäisissä kehityshankkeissa, automaation käyttöönotossa kuin myös monissa viraston ulkopuolisissa hankkeissa. Yksikkö osallistui aktiivisesti ja monipuolisesti sidosryhmäyhteistyöhön mm. UM:n, TEM:n, AVI:n, OKM:n, poliisin, Supon ja Rajan kanssa sekä myös vuoropuheluun oppilaitosten ja korkeakoulujen ja työnantajapuolen kanssa. Lisäksi yksikön kiertävän maahanmuuton asiantuntijan hanketta (RIO) jatkettiin uudella

toimintakaudella. Edustustoyhteistyö oli vilkasta aikaisempien vuosien tapaan. Jo toteutetut ja suunnitteilla olevat ulkomailla vireille pantujen oleskelulupahakemusten vastaanoton ulkoistamiset ovat lisänneet yhteistyötä erityisesti ministeriön (UM) kanssa.

Yksikön päätösten laadussa ja laillisuudessa päästiin asetettuihin tavoitteisiin oikeuskäytännön aktiivisella seuraamisella ja henkilöstön osaamisen kehittämisellä.

5.1.2 Kansainvälinen suojelu

Uusien ensimmäisten turvapaikkahakemusten määrä pysyi verrattain alhaisena vuonna 2019. Yhteensä vuonna 2019 jätettiin 4550 hakemusta. Uusia turvapaikkahakemuksia on tullut viime vuosien tapaan verrattain vähän, ja uudet hakemukset on pystytty käsittelemään pääsääntöisesti käsittelyaikavelvoitteen mukaisessa kuuden kuukauden käsittelyajassa.

Turvapaikkayksikön toiminnassa korostuu edelleen vuoden 2015 turvapaikkatilanne eri tavoin. 2015 saapuneet ja lainvoimaisen kielteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat tekevät edelleen paljon uusintahakemuksia (46 % kaikista turvapaikkahakemuksista). 1.6.2019 voimaan tullut lakimuutos uusintahakemuksiin liittyen ei vähentänyt uusintahakemusten määrää. Lisäksi kielteisen päätöksen saaneista ja hallinto-oikeuteen valittaneista hakijoista merkittävä osa esittää edellisten vuosien tavoin valitusvaiheessa uuden perusteen turvapaikkahakemukselle, jolloin hallinto-oikeus on palauttanut asian Maahanmuuttovirastolle uudelleen käsiteltäväksi (391 hakemusta v. 2019).

Käsittelyaikavelvoitteen alaiset uudet hakemukset on priorisoitu yksikössä, ja tämä on näkynyt hallinto-oikeuden Maahanmuuttovirastolle uuteen käsittelyyn palauttamien hakemusten jonon hitaana purkautumisena erityisesti niissä tapauksissa, joissa asian selvittäminen on vaatinut uuden puhuttelun. Käsittelyä on erityisesti hidastanut se, että merkittävä osa uuden perusteen vuoksi uuteen käsittelyyn palautetuista hakemuksista on ollut sellaisia missä hakija on vedonnut uutena perusteena kristinuskoon kääntymiseen. Edellä mainittuja hallinto-oikeuden palauttamia hakemuksia on lähes puolet Turvapaikkayksikön käsittelyssä olevista turvapaikkahakemuksista. Kertynyttä jonoa on purettu vanhimmasta päästä, niin että vuoden 2019 lopussa selvästi suurin osa hallinto-oikeuksien vuonna 2017 palauttamiin hakemuksiin oli tehty uusi päätös. Kaikkien turvapaikkahakemusten yhteenlaskettua hakemusjonoa on pystytty lyhentämään vuoden 2019 alun yli 5000 hakemuksesta hieman yli 4000 hakemukseen.

Neljän vuoden takainen turvapaikkatilanne näkyi myös merkittävänä kasvuna kansainvälistä suojelua saaneiden pysyvien oleskelulupien hakemuksissa, kun neljän vuoden asumisaikavelvoite täyttyi 2015 saapuneilla hakijoilla.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) antoi 14.11.2019 Suomelle langettavan päätöksen turvapaikka-asiassa. Maahanmuuttovirastossa analysoitiin päätös ja sen seurauksena turvapaikkayksikkö kävi ylimääräisenä toimenpiteenä läpi noin 500 lainvoimaista palautusjonossa ollutta päätöstä vuoden lopussa palautuskiellon noudattamisen varmistamiseksi.

Turvapaikkayksikön henkilöstömäärä oli vuonna 2019 suurempi kuin 2018. Vuoden 2020 alussa henkilöstön määrä on noin neljäkymmentä henkilöä pienempi kuin 2019 vuoden alussa, ja vastaa vuoden 2017 vahvuutta eikä uusia isoja rekrytointeja ole suunnitteilla.

Turvapaikkayksikkö jatkaa toimintaansa viidellä paikkakunnalla: Helsinki, Kuhmo, Lappeenranta, Oulu ja Raisio. Lisäksi Kuopioon on sijoitettu kaksi turvapaikkayksikön virkamiestä. Yksikön organisaatio pysyi samana. Turvapaikkahakemuksia käsitellään (puhuttelut ja päätökset) neljällä alueella, alueet on jaettu tulosalueisiin. Kiintiöpakolaisasiat, kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamis- ja peruuttamisasiat, jatkolupa, ja karkottamisasiat sekä matkustusasiakirja-asiat oli vastuutettu omille tulosalueilleen. Yksikön toimintaa on kehitetty edelleen resurssien käytön suhteen joustavampaan suuntaan, sähköinen asioiden käsittely mahdollistaa useimpien asioiden käsittelyn paikkakuntaan sitomatta.

Turvapaikkayksikkö on kiinnittänyt huomiota asiakasviestintään, tavoitteena parantaa hakijoiden tietoa turvapaikkaprosessista. 1.6. 2019 voimaan tullut lakimuutos turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeuteen liittyen lisäsi osaltaan neuvonnan tarvetta.

Turvapaikkayksikkö jatkaa tiivistä yhteistyötä pohjoismaisten maahanmuuttovirastojen ja EASOn kanssa. EASOn tukitoimintaan osallistui kolme turvapaikkaviraston asiantuntijaa, kukin kolmen kuukauden ajan (Kypros kaksi ylitarkastajaa ja Kreikka yksi ylitarkastaja).

Turvapaikka-asioissa viranomaisyhteistyö jatkui kiinteänä. Turvapaikkayksikkö vetää turvapaikka-asioiden operatiivista yhteistyöryhmää johon osallistuu laajasti sisäministeriön hallinnonalan viranomaisia. Turvapaikkayksikkö on sijoittanut kaksi asiantuntijaa KRP:n tupa-toimintoon missä suoritetaan tietynlaista riskiarviota. Lisäksi viranomaisyhteistyötä tehdään paljon alueellisesti.

Kiintiöpakolaisten valinnat toteutettiin kohdentamispäätöksen mukaisesti. Vuonna 2019 pakolaiskiintiö oli 750. Ensimmäistä kertaa kiintiövalintamatka suuntautui Nigeriin. Matkaa ennen kiinnitettiin erityistä huomiota matkan turvallisuuden takaamiseksi. Vuonna 2019 Suomeen saapui yhteensä 891 kiintiöpakolaista 22:sta eri maasta. Kiintiössä valittavat pakolaiset voivat saapua maahan talousarviovuonna ja sitä seuraavana kahtena vuonna. Pääosa saapuneista oli syyrialaisia, kongolaisia ja eritrealaisia. Saapumatta jääneistä suurin osa oli Nigerin kiintiövalintamatkalla valittuja. Kiintiöpakolaisia vastaanottavien kuntien määrä oli 56.

5.1.3 Kansalaisuusasiat

Kansalaisuusyksikössä pilotoitiin hakemusten osin automaattista käsittelyä. Pilotoinnin hyvistä tuloksista johtuen osa-automaatio otetaan käyttöön kansalaisuushakemuksissa helmikuussa 2020. Suurin nopeus- ja kustannushyöty hakemusten käsittelyssä osa-automaatiossa on ns. selvästi myönteisissä hakemuksissa. Vaativammat hakemukset käsitellään edelleen manuaalisesti. Hakemusten osalta edelleen venäläiset olivat suurin hakijaryhmä. Uutena ilmiönä oli se, että vuonna 2015, jona turvapaikkahakemukset lisääntyivät

merkittävästi verrattuna edellisiin vuosiin, myönteisen päätöksen saaneet hakivat jo kansalaisuutta. Turvapaikan tai suojelua saaneen kohdalla kansalaisuuteen vaadittava asumisaika on neljä vuotta turvapaikkahakemuksen tai oleskelulupahakemuksen tekemisestä.

5.1.4 Vastaanotto toiminta

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton piirissä olleiden henkilöiden määrä laski vuoden alun 10 680 henkilöstä vuoden lopun 8 382 henkilöön. Tämän seurauksena vastaanottokapasiteettia sopeutettiin edelleen alaspäin n. 1 600 petipaikalla yksiköitä lakkauttamalla ja kapasiteetteja supistamalla. Yksityismajoittujien suhteellinen määrä jatkoi edelleen kasvuaan.

Vastaanottojärjestelmän kustannuskehitys ja -tehokkuus säilyivät edelleen edellisvuonna saavutetulla hyvällä tasolla. Koko järjestelmän majoitusvuorokauden hinnalle asetettu tavoite 52€ (sis. alv) alitettiin, hinnan ollessa n. 49€ (2018: tavoite: 55€/tulos: 48€).

Vastaanottoyksikkö käsitti edelleen 5 tulosaluetta - sisällön ohjaus ja kehittäminen, vastaanottokapasiteetti ja valmius, Joutsenon vastaanottokeskus, Oulun vastaanottokeskus ja Helsingin säilöönottoyksikkö - sekä tilannekeskus -fiimin. Joutsenon vastaanottokeskus käsitti aikuisten ja perheiden transit-vastaanottokeskuksen lisäksi säilöönottoyksikön sekä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän. Oulun vastaanottokeskus puolestaan koostui aikuisten ja perheiden transit-keskuksesta, alaikäisten yksin tulleiden yksiköstä sekä Pudasjärven vastaanottokeskuksesta.

Vuoden loppua sävytti Maahanmuuttoviraston resurssitilanteen tuottama tarve sopeuttaa toimintavuoden 2020 henkilöstömäärä aikaisempaa selvästi niukempaan henkilöstökehikseen. Oulun vastaanottokeskuksen alaikäisyksikön toiminta ajettiin alas jo ennen vuodenvaihdetta; Pudasjärven kohdalla taas mahdollinen toiminnan päättäminen jäi toimintavuodelle 2020.

Sisällön ohjaus ja kehittäminen

Sisällön ohjaus ja kehittäminen – tulosalueen keskeisenä tavoitteena oli luoda edellytyksiä ja varmistaa, että vastaanottokeskukset järjestävät turvapaikanhakijoille vastaanottopalvelut ja muun vastaanottoon kuuluvan toiminnan asianmukaisesti, laadukkaasti ja yhdenvertaisesti. Tulosalueen keskeistä vastaanottoon liittyvää toiminta-aluetta ovat käytännön majoitustoiminta, ohjaustyö, sosiaalipalvelut, terveydenhuolto, tietojärjestelmät ja tiedonhallinta, vastaanottoraha ja sen maksukäytännöt, turvallisuustyö, työ- ja opintotoiminta ja muu aktivoiva työ ja vapaaehtoinen paluu. Tavoitteen mukaista toimintaa toteutettiin laaja-alaisesti.

Vastaanottojärjestelmän valvontaohjelma päivitettiin. Tavoitteena oli monialaisempi ja kokonaisvaltaisempi lähestymistapa toiminnan valvontaan ja valvonnan tuleminen laajemmin yksikön toimintaa ohjaavaksi toiminta-ajatuksiksi. Valvontaohjelman toimeenpanosta laadittiin valvontaraportti.

Valvonnan näkökulmasta vastaanottokeskusten toiminta oli pääasiassa asianmukaista ja järjestelmän toiminta kehittyi edelleen. Myös asiakkaiden kokemukset keskuksista olivat pääasiassa myönteisiä.

Toimintavuonna osallistuttiin aktiivisesti erilaiseen vastaanottotoimintaan kiinteästi liittyvään viranomais- ja järjestöyhteistyöhön ja työryhmiin, valtakunnallisten toimenpideohjelmien laatimiseen, kansainväliseen yhteistyöhön, tehtiin selvityksiä sekä osallistuttiin kuulemisiin ja lausuntojen valmisteluun, huolehdittiin yhteistyöstä terveydenhuollon ja potilastietojärjestelmän palveluntuottajiin, järjestettiin vierailuja sekä reagoitiin asianmukaisesti toiminnassa äkillisesti eteen tuleviin, reagoitua edellyttäviin ilmiöihin ja asioihin. Tällaisia asioita ilmeni toimintavuoden aikana paljon ja ne koskivat laaja-alaisesti monia toiminnan sisältöjä.

Vastaanottokeskustoimintaa kehitettiin monilta osin sekä yksikön omasta toimesta osana normaalia toimintaa, että yksikön tai yhteistyökumppanien hallinnoimissa monissa hankkeissa. Näin ollen mm. vastaanottokeskusten toiminnan ja talouden suunnitteluun ja suunnitelmien käsittelyyn otettiin käyttöön viraston sisällä uudenlaisia sisältöjä ja yhteiset valtakunnalliset tulostavoitteet. Vastaanottokeskusten ja koko vastaanottojärjestelmän turvallisuustyötä kehitettiin edelleen käytössä olevaa turvallisuuspoikkeamien raportointimallia parantamalla. Turvallisuuteen liittyen osallistuttiin myös kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisytoimenpideohjelman laatimiseen vastaanottotoiminnan osalta. Vastaanottokeskuksissa käytössä olevaa Umarek -tietojärjestelmää ja muita tietojärjestelmäratkaisuja kehitettiin myös edelleen.

Vastaanottokeskusten sosiaalipalvelujen parantamiselle luotiin edellytyksiä henkilöstön pätevyysmäärittelyä tarkentamalla ja sosiaalityöntekijöiden roolia korostamalla. Myös sosiaalipalvelujen palveluprosessimallin kehitystyö alkoi ja keskusten kriisi- ja perhetyöntekijöiden toiminnalle alettiin luoda perustaa.

Turvapaikkaprosessiin liittyvää menettelytapaneuvontaa, työ- ja opintotoimintaa sekä osaamisen kartoittamista kehitettiin ONE- ja OSAKA - hankkeissa, kuten myös suomalaisen yhteiskunnan peruskurssia ja siihen liittyvää sähköisellä alustalla olevaa kurssia omassa kehityshankkeessa. Lapsiperheiden ja pariskuntien tilanteesta laadittiin selvitys. Toimintaan liittyvää tutkimustoimintaa edistettiin ja mahdollistettiin eri tavoin. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa jatkettiin turvapaikanhakijoille suunnatun alkuterveystarkastuksen kehittämistä TERTTU - hankkeessa ja lasten ja lapsiperheiden auttamistyötä Suomen Mielenterveysseuran kanssa Lapset puheeksi vastaanottopalveluissa

hankkeessa. Toimintavuoden aikana osallistuttiin myös useisiin yhteistyökumppanien hankkeisiin ja aloitettiin itse vielä Psykye - mielenterveystyön osaamisen kehittäminen -hanke.

Vapaaehtoista paluuta edistettiin keväällä päättyneessä VAPA2-hankkeessa ja uudessa RETU - mahdollisuutena vapaaehtoinen paluu hankkeessa. Samalla valmistauduttiin 2020 toteutettavan vapaaehtoisen paluun REX-hankkeeseen, jossa oli tarkoitus lähettää paluuasiantuntija Suomen Bagdadin lähetystyöhön. Vapaaehtoisen paluun edistämisen toimintaympäristö pysyi edelleen haasteellisena ja palaajien määrät jatkoivat edellisistä vuosista laskuaan.

Vapaaehtoisen avustetun paluun vuosittainen palaajamäärä 2016-2019

	2016	2017	2018	2019

Palanneiden määrä	2 113	1 422	646	391
-------------------	-------	-------	-----	-----

Keskeisenä tavoitteena oli myös luoda edellytyksiä ja varmistaa, että säilöönottoyksiköt ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä järjestävät toiminnan asianmukaisesti. Valvonnan näkökulmasta säilöönottoyksiköiden ja auttamisjärjestelmän toiminta oli asianmukaista. Toimintavuoden aikana aloitettiin tiiviimpi yhteistyö näiden kanssa tavoitteen ollessa luoda edellytyksiä ja rakenteita säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän valvonnan kehittämiseksi. Säilöönottoyksiköiden valvontaohjelman valmistelu aloitettiin.

Vastaanottokeskuksille lankesi edelleen iso rooli kuntaan siirtymisen mahdollistamisessa. Käytännössä valtaosa oleskeluluvan saaneista henkilöistä siirtyi kuntiin edelleen muuten kuin kuntapaikkajärjestelmän kautta. Kuntaan siirtymisen tavoiteaika oli 60 vrk toteuman ollessa n. 75 vrk.

Vastaanottokeskuksista kuntaan siirtyneet 1.1. - 31.12.2019

Vastaanottokeskusten avustama kuntaan muutto	586
ELY-keskuksen kuntaan osoitus	376
Itsenäinen kuntaan siirtyminen	1436
Yksityismajoituksesta kuntaan muutto	508
Yhteensä	2906

Vastaanottokapasiteetti ja valmius

Turvapaikanhakijoiden määriä koskeva arviointi- ja ennustetoimintaan otettiin mukaan entistä vahvemmin EU-maiden yhteistyö. Toimintaan osallistui vastaanottoyksikön ohella usea viraston yksikkö. Arvioihin liittyvä tiedonvaihtoa SM:n hallinnonalalla kehitettiin. Tämä palveli mm. viraston toiminnan ja talouden suunnittelua sekä vastaanottokapasiteetin säätelyä. Uusia turvapaikanhakijoita tuli Suomeen hieman ennustetta vähemmän, mutta uusintahakemusten määrä pysyi edelleen ennustetulla korkealla tasolla. Vastaanottojärjestelmästä poistuneiden määrä oli hieman ennakoitua suurempi. Koska määrissä ei kuitenkaan tapahtunut merkittäviä muutoksia, onnistuivat ennusteet melko hyvin.

Vastaanottokapasiteettia vähennettiin edelleen niin, että kokonaiskapasiteetista poistui noin 1 600 paikkaa. Yksityismajoittujien määrä nousi vuoden aikana ennätyskorkealle, noin 38 prosentin tasolle kirjoilla olevista turvapaikanhakijoiden määrästä.

Vastaanottokeskusten määrä ja kokonaiskapasiteetti toimintavuosien 2017–2018 lopussa sekä kapasiteetin keskimääräinen käyttöaste vuosina 2017–2019

	2017	2018	2019
Keskusten määrä, kaikki yksiköt	56	49	40
Vastaanoton kokonaiskapasiteetti	10 300	7 900	6 300
Keskimäär. käyttöaste; % kaikki yksiköt	93	88	83

Yksityisesti majoittuneiden määrä ja suhteellinen osuus kaikista asiakkaista toimintavuosien 2017–2018 lopussa

	2017	2018	2019
Yksityisesti majoittuneiden määrä	4 230	3 720	3 217
Yksit. majoittuneiden suhteellinen osuus; %	32	35	38

Alaikäisyksiköiden osalta jatkui myös kapasiteetin lievästi laskeva trendi. Yksiköiden määrä laski viiteen, kun Oulun yksikkö ajettiin alas vuoden lopulla. Kevään 2019 aikana tuli vain muutamia ilman huoltajaa olevia alaikäisiä turvapaikanhakijoita, mutta määrät kääntyivät kesästä alkaen nousuun. Alaikäisyksiköissä paikkamäärä pidettiin noin 100:sa, josta sitä voidaan nostaa tarvittaessa nopeasti. Vuonna 2017 käyttöön otettua ns. hybridiyksikkötoimintaa, jossa alaikäisyksikkö on samalla ilman huoltajaa olevien alaikäisten vastaanottokeskus, että oleskeluluvan saaneiden lasten perheryhmäkoti, laajennettiin Kotkan ja Vöyrin yksiköiden myötä.

Aikuisten ja perheiden vastaanottokeskuksia lakkautettiin kahdeksan ja seitsemän paikkamäärää supistettiin. Vastaanottokeskusten lakkautuksia ohjattiin ja valvottiin niin, ettei valtiolle koitunut kiinteistöistä ja materiaalista asiattomia ja tai kohtuuttomia korjaus- tai ennallistamiskustannuksia. Mainiemen vastaanottokeskuksen ennallistamiskorvauksia koskeva käräjäoikeuden päätös vahvisti ohjauksessa käytettyjen periaatteiden ja toimintatapojen asianmukaisuuden. Vastaanottokeskusten lakkautukset pyrittiin kohdistamaan edelleen kalliimpiin keskuksiin. Vastaanottokeskuksissa olevan valtion irtaimiston ja käyttöomaisuuden ohjeistusta tarkennettiin edelleen.

Vuoden aikana avattiin dynaaminen hankintajärjestelmä aikuisten ja perheiden vastaanottokeskustoiminnan hankkimiseksi, mikäli toiminnan laajentamiseen ilmeni tarvetta. Alaikäisyksiköiden hankinnan osalta on jo olemassa valtakunnallinen puitejärjestely. Uusia yksiköitä ei kuitenkaan perustettu laskevien asiakasmäärien trendin vallitessa.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton valtakunnallisen valmiussuunnitelman ylläpitoa ja kehittämistä haastoi SOTE/MAKU-lakipakettien kaatumisen keväällä 2019. Mahdollinen maahantuloon varautumiseen liittyvien lakien ja ohjeistusten päivittäminen aloitettiin SM:n johtamana. Vastaanottokeskusten valmiussuunnitelmat päivitettiin ja tarkastettiin. Vastaanottokeskusten ja järjestelykeskusten perustamista koskeva ohjeistus saatiin lähes valmiiksi. Maahanmuuttoviraston johtaman maahantuloa koskevan valmiusharjoituksen pitämisen sijaan virasto osallistui Rajavartiolaitoksen valmiusharjoitukseen,

jonka yhtenä tärkeimpänä tuloksena on viranomaisyhteistyön käytännön kehittyminen. Viron hotspot (järjestelykeskus) -harjoitusta tuettiin suomalaisin ohjeistuksin ja asettamalla harjoitukseen evaluointiryhmä.

Tilannekeskus

Tilannekeskus jatkoi jo vakiintunutta toimintaansa paitsi virastoa, niin myös koko hallinnonalaan palvelevana keskeisenä maahanmuuton ja vastaanoton tilannekuvaa tuottavana organisaationa.

Erialaisten tilannekuvien, tilastojen, raporttien tuottaminen ja niiden kehittäminen kuuluivat olennaisena osana tiimin toimintaan kuluneenkin vuonna. Vastaanottokeskuksille ja viranomaisille toimitettava vastaanoton tilannetta kuvaava majoitusraportti uudistettiin helmikuussa. Tilannekuvien ulkoasu uudistettiin elo-syyskuussa Maahanmuuttoviraston uuden graafisen ilmeen mukaiseksi. Olemassa olevia tilannekuvia ja tilastoja täydennettiin ja mukaan otettiin uutta sisältöä, mm. ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tilastoja ja kasvuyrittäjien lupahakemuksiin liittyviä lukuja. Vuoden alussa luotiin uusi tilannekuva, jossa kuvataan irakilaisien, somalialaisten ja afganistanilaisten tilannetta turvapaikkajärjestelmässä.

Tilannekeskuksessa rakennettiin vastaanottokeskusten talouden seurantaan varten dashboard, jonka avulla voi vertailla ja seurata talouden kehitystä vastaanottojärjestelmässä. Tilannekeskus kehitti myös keskuksiin tehtävien ohjaus- ja valvontakäyntien tueksi raportin, josta käy ilmi keskuksen toimintaa kuvaavia eri osa-alueita, mm. asiakasmäärien kehittyminen ja asiakkaille pidettyjen infotilaisuuksien määrät.

Uudenmaan transit-toiminnassa tapahtui keväällä huomattava muutos, kun Helsingin kaupungin ylläpitämä Kaarlenkadun transit-keskus lopetti toimintansa toukokuun lopussa ja transit-toiminnan aloitti Vantaalla sijaitseva Robert Huberin tien keskus. Tilannekeskus oli tiiviisti mukana muutosprosessin eri vaiheissa - asiakassiirtojen suunnittelussa Kaarlenkadun sulkeutuessa, transit-toiminnan organisoimisessa toimintaansa edelleen jatkavan Punavuoren yksikön ja uuden Robert Huberin tien välillä, toiminnan yhteensovittamisessa ja ohjeistamisessa, alkuvaiheen ohjaamisessa ja neuvonnassa. Samalla transit-asiakkaiden siirto-ohje päivitettiin ja asiakkaiden siirtoja koskevia käytäntöjä uudistettiin.

Vuonna 2019 lakkautuneiden vastaanottokeskuksen asiakassiirtojen suunnittelussa onnistuttiin hyvin yhteistyössä lakanneiden keskusten kanssa. Paikkakuntasidonnaisuudet, terveysperusteet ja muut asiakkaiden sijoitteluun vaikuttaneet seikat saatiin huomioitua niin hyvin kuin se oli mahdollista tarjolla olleiden paikkojen valossa. Lakkautukset sujuivat kaikin puolin muutenkin ilman suuria ongelmia ja tilannekeskuksessa prosessin koordinointi hoitui jo hyväksi havaitulla rutiinilla. Suurin ponnistus nähtiin keväällä, jolloin suunniteltiin lähes 700 henkilön siirrot keskukselta toiseen Uudenmaan vastaanotto toiminnan muutosten ja keskusten lakkautusten vuoksi. Tuolloin asiakkaita jouduttiin siirtämään pelkästään Uudeltamaalta muualle Suomeen yhteensä noin 400. Tilannekeskus suunnitteli ja koordinoi siirrot.

Vuoden mittaan tilannekeskus tiivisti asiakassiirtojen koordinointia. Transit-keskuksista eteenpäin lähtevien hakijoiden siirtoja ohjattiin suunnitelmallisemmin kuin aiemmin. Tällä pyrittiin tasaamaan käyttöasteita niissä keskuksissa, joiden asiakasmäärät ja näin ollen myös käyttöasteet olivat tippuneet alhaisemmaksi kuin muissa yksiköissä. Asiakassiirtojen seuranta varten tilannekeskuksessa kehitettiin työkalu, jonka avulla siirtoja ja asiakasvirtoja pystytään seuraamaan aiempaa paremmin.

Uudenmaan transit-keskuksista siirrettiin jo vuonna 2017 aloitetun mallin mukaisesti uusia turvapaikanhakijoita muihin transiteihin eri puolille Suomea käsittely- ja puhuttelujonojen tasaamiseksi. Tässä tehtiin tiivistä yhteistyötä turvapaikkayksikön kanssa ja tilannekeskus pyrki vastaamaan sen toiveisiin asiakkaiden sijoittelun suhteen, jotta hakemusten käsittely sujuisi mahdollisimman jouhevasti. Tästä syystä esim. Oulun Heikinharjun transit-keskukseen ei siirretty muutamaan kuukauteen uusia asiakkaita ja myös Turun Pansion yksikön kohdalla pidettiin taukoa muutaman kerran vuoden aikana. Perheiden määrän lisääntyessä 2019, oli transit-keskusten haasteena ajoittain perhepaikkojen riittävyys. Ongelmaa ratkottiin mm. sijoittamalla perheitä transitiin lähellä sijaitseviin odotusajan keskuksiin sekä siirtämällä jatkopuhuttelua odottavia perheitä lähialueen muihin keskuksiin, josta käsin he kävivät aikanaan jatkopuhuttelussa.

Ilman huoltajaa saapuneiden yksintulleiden alaikäisten yksiköt olivat alkuvuodesta vajaakäytöllä hakijoiden alhaisen määrän vuoksi. Tilannekeskus koordinoi yksintulleiden alaikäisten majoittumista ja ohjasi heitä yksiköihin siten, että kaikissa yksiköissä säilyi edes jonkinlainen asiakaskunta eikä yksikään keskus jäänyt tyhjäksi. Uusien alaikäisten majoittumista tarkasteltiin lähes jokaisen saapujan kohdalla erikseen. Toiminnassa olevista alaikäisyksiköistä puolet toimi syyskuusta lähtien hybridi-mallilla eli yksiköissä majoitettiin sekä turvapaikanhakuvaiheessa olevia alaikäisiä, että jo oleskeluluvan saaneita nuoria. Näiden yksiköiden käyttöasteen seuranta ja asiakasmäärissä tapahtuvien muutosten ennakoimista kehitettiin ottamalla myös oleskeluluvan saaneet asiakkaat rekisteröinnin piiriin UMA-järjestelmässä, jonka myötä heidät saatiin mukaan raportointiin ja tilastointeihin ja manuaalisesta asiakasmäärien ylläpidosta voitiin luopua.

Tilannekeskus koordinoi ja suunnitteli Italiasta ja Maltalta hallituksen päätöksellä laivoilta otettujen hakijoiden Suomen pään majoituksen ja logistiikan ja kävi läpi vastaanottokeskusten kanssa saapuvien henkilöiden erityistarpeet ja muut huomioitavat seikat.

Joutsenon vastaanottokeskus

Uusien turvapaikkahakemusten edelleen laskeva määrä näkyi myös Joutsenon vastaanottokeskuksen arjessa kuluneen vuoden aikana. Suuria asiakasmäärien lisäyksiä ei vuoden aikana nähty ja asiakasprofiileissakaan ei nähty suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Keskuksessa oli edelleen paljon venäläistaustaisia turvapaikanhakijoita, mutta kansallisuuksien kirjo kasvoi vuoden mittaan muutamien Väli-Amerikan ja Etelä-Amerikan maista saapuneiden turvapaikanhakijoiden myötä. Perhemajoitukselle oli edelleen kova kysyntä koko vuoden aikana ja yksittäisten miesasiakkaiden määrät olivat suhteessa samalla tasolla edellisiin vuosiin verrattuna. Vastaanottokeskus jatkoi vuoden aikana voimavarojen ohjaamista perhepainotteisen asiakasprofiilin tarpeisiin ja vahvisti kokonaisvaltaista asiakastyötä uudella moniammatillisella tiimipalaverimallilla.

Tiivistä yhteistyötä jatkettiin Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön kanssa vastaanottotoimintaan, säilönnötoimintaan ja ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyen. Vastaanottokeskuksen virkamiehet osallistuivat aktiivisesti Maahanmuuttoviraston tarjoamiin koulutustilaisuuksiin ja koulutustilaisuuksien tuloksia jalkautettiin aktiivisesti keskuksen arkeen.

Alueellinen yhteistyö sidosryhmien kanssa jatkui aktiivisena niin eri viranomaisten kuin myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Viranomaisyhteistyö painottui kuntapaikkayhteistyön ohella edelleen koulutukseen ja alueelliseen valmiussuunnitteluun etenkin EKturvan kanssa.

Joutsenon säilöönottoyksikkö jatkoi toimintaansa maan suurimpana säilöönottoyksikkönä ja vakiintuneena osana vastaanottokeskuksen toimintaa. Tavoitteina kuluneelle vuodelle oli asetettu asiakkaiden käyttöön tarkoitettun kanttiinin toiminnan käynnistäminen, asiakasaktiiviteettien kehittäminen sekä henkilöstön työn ohessa tapahtuva lisäkoulutus. Kantiini avattiin asiakkaille helmikuussa, joka lisäsi asiakasviihtyvyyttä. Myös aktiiviteettien kehittämistoiminnan ja henkilöstön lisäkoulutuksen saralla edistettiin. Toimintavuoden aikana asiakaspaikkojen käyttöaste jatkoi edellisenä vuonna alkanutta laskevaa trendiä. Säilön käyttöaste oli vain neljänä kuukautena yli 50 %, kokovuoden käyttöasteen ollessa 48,3 % (vrt. 2018: 60,2 %). Säilöönottoyksikköön tehtiin vuoden aikana eduskunnan oikeusasiamiehen tarkastus, jossa esille tuodut parannusehdotukset toteutettiin.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä vastaanotti ennätysmäärän uusia esityksiä auttamisjärjestelmään. Esityksiä tuli vuoden aikana yli kolmestasadasta henkilöstä, mikä on lähes sata enemmän kuin edellisenä vuonna. Esitysten suuri määrä ruuhkautti ajoittain käsittelyn ja päätöksenteko auttamisjärjestelmään ottamisesta kesti keskimäärin aiempaa pidempään. Kiireellisissä tilanteissa päätös ja auttamistoimien järjestämisen aloittaminen pystyttiin edelleen tekemään välittömästi. Auttamisjärjestelmän piirissä olevien asiakkaiden määrä nousi yli 500. Aikuisten uhrien mukana olevat lapset huomioiden asiakasmäärä nousi lähemmäs 700. Auttamisjärjestelmä pyrki vastaamaan kasvaneen asiakasmäärän tarpeisiin erityisesti kehittämällä omia asiakasprosessejaan, toimintatapojaan ja yhteistyötä vastaanottokeskusten, kuntien, järjestöjen ja eri palveluntuottajien kanssa. Lisäksi osoitettiin erillinen terveydenhoitajaresurssi vastaamaan asiakkaiden terveydenhuollon palveluprosesseista.

Auttamisjärjestelmä saattoi päätökseen syksyllä 2017 alkaneen ISF-rahoitteisen IHME-hankkeen. Hankkeen viimeisenä toimintona valmistui ja julkaistiin lapsikauppaselvitys keväällä 2019. Selvityksessä kerättiin ja koottiin yhteen tieto lapsiin ja nuoriin kohdistuvan ihmiskaupan esiintymisestä Suomessa ja se julkaistiin valtakunnallista mielenkiintoa keränneessä julkistamisseminaarissa, jota seurasi toinen jatkoseminaari aiheesta. Selvityksen johdosta ihmiskauppateema otettiin mukaan myös kansalliseen Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelmaan 2020-2025, jonka valmisteluun auttamisjärjestelmä osallistui.

IHME-hankkeen lähikoulutuksiin osallistui 1200 poliisia ja rajavartijaa. Hankkeessa valmistuneet ihmiskauppakoulutukset jäivät koulutusmoduuleina poliisin ja Rajavartiolaitosten virkamiesten käyttöön sähköisille alustoille. Lisäksi auttamisjärjestelmän koulutusyhteistyö jatkui hankkeen päätyttyä Raja- ja merivartiokoulun sekä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa poliisiksi ja rajavartijaksi opiskelevien kouluttamisessa. Auttamisjärjestelmä oli myös aktiivisesti mukana kehittämässä ihmiskaupan vastaista työtä Itämeren valtioiden neuvoston ihmiskaupan vastaisessa työryhmässä (CBSS TF-THB) ja auttamisjärjestelmä vastasi osaltaan CBSS:n HOF-BSR (Paving the Way for the Harmonised Operational Framework in the Baltic Sea Region) -projektin rahoituksesta ja toimeenpanosta Suomessa.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskuksen eri yksiköiden käyttöasteet olivat vuoden 2019 osalta varsin matalat, mikä näkyy majoitusvuorokausihintojen kohoamisena. Yksin maahan saapuneiden alaikäisten määrän ollessa pieni, kohdisti

vastaanottoyksikkö sopeuttamistoimia Oulun alaikäisyksikköön siten, että tukiasumisyksikön toiminta ajettiin alas 1.6.2019 ja ryhmäkodin toiminta ajettiin alas 31.12.2019. Tämän myötä valtion ylläpitämä oma alaikäistoiminta lakkasi. Yksityismajoitusasiakkaiden määrä laski vuoden aikana noin 200:sta noin 150:een.

Oulun transit-yksikkö majoitti muualta Suomesta turvapaikkapuhutteluun tulevia asiakkaita tukien näin Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön Oulun alueyksikön puhuttelutoimintaa. Transit-yksikön asiakaskunnassa oli erittäin paljon lapsiperheitä, mikä näkyi palveluiden tarpeessa. Myös Pudasjärven vastaanottokeskuksessa oli paljon lapsiperheitä ja henkilöstön työotteessa painottui psykososiaalinen tukityö asiakkaiden psyykkisen tilanteen tukemiseksi.

Oulun vastaanottokeskuksen hallinnoima Turva-hanke päättyi 31.5.2019. Hankkeen tarkoituksena oli turvapaikanhakijoiden perus- ja ihmisoikeuskäsityksen edistäminen sekä väkivaltaa ehkäisevien työmenetelmien kehittäminen vastaanottotyössä. Hanke toteutti tavoitteensa ja erityisesti sen tuottama videomateriaali otettiin laajalti käyttöön jo vuoden alusta. Oulun vastaanottokeskus osallistui lisäksi aktiivisesti vastaanottoyksikön Lapset puheeksi -hankkeeseen, VAPA2-, OSAKA- ja ONE-hankkeisiin, Prepaid-maksukortin pilotointiin sekä THL:n TERTTU-hankkeeseen ja IMMU-tutkimukseen. Uusina hankkeina osallistuttiin vastaanottoyksikön PSYYKE-hankkeeseen mielenterveystyön osaamisen kehittämiseksi ja suomalaisen yhteiskunnan peruskurssin kehittämishankkeeseen. Oulun vastaanottokeskus teki myös tiivistä yhteistyötä Oulun ensi- ja turvakodin hallinnoiman seksuaalineuvontakeskus-hankkeen (Tietoiseksi) kanssa.

Vuoden 2019 aikana toteutettiin Oulun vastaanottokeskukseen monitoimitilan muutostyöt. Tilat palvelevat vastaanottokeskuksen perustoiminnan tarpeita, mutta ne ovat tarvittaessa muutettavissa nopeasti 30-paikkaiseksi säilöönottoyksiköksi. Säilöönottoyksikön perustamisesta laadittiin valmiussuunnitelma.

Oulun vastaanottokeskuksen henkilöstön työmäärä on ollut haastava jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2019 kaikkiin vapautuviin vakansseihin ei saatu täyttölupia ja sairauspoissaolot sekä työhyvinvoinnin ongelmat lisääntyivät. Oulun vastaanottokeskukseen kohdistuneet sopeuttamistoimenpiteet lisäsivät myös yleistä epävarmuutta henkilöstön keskuudessa.

Oulun vastaanottokeskus teki toimintavuoden aikana laajasti yhteistyötä eri viranomaisten, yksityisten palveluntuottajien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Helsingin säilöönottoyksikkö

Helsingin säilöönottoyksikön toimintavuosi oli ydintehtävänsä toteutumisen kannalta tuloksellinen. Yksikkö huolehti säilöönoton varmuudesta ilman poikkeamia, ylläpiti toimintaansa kiireisenä toimintavuonna vailla operatiivisia häiriöitä, alitti budjettinsa, eikä toimintaan kohdistunut kanteluja. Yksikkö panosti erityisesti toiminnan lainmukaisuuteen ja turvallisuuteen koulutuksen ja omavalvonnan keinoin, asiakkaiden tuloterveystarkastusten toteutumisoikeuteen sekä henkilöstön työtyytyväisyystulosten parantamiseen mm. työnhjauksen ja suunnatun työpaikkaselvityksen muodossa. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti keväällä valmistuneen säilöönoton tilakonseptin suunnitteluun.

Toiminnan erityispiirteinä jatkuivat transit -luonne, nopea asiakaskierto, lyhyet säilöönottotaksot ja vilkas vierailijavirta. Toimintaympäristö piti arjen ohjaus- ja valvontatyön nopeatempoisena ja haastavana. Vuonna 2019 Helsingin säilöönottoyksikössä kirjattiin n. 1000 asiakasrekisteröintiä, mikä on noin 16% vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kapasiteetin kokonaiskäyttöaste laski hieman edellisestä vuodesta ollen 76%. Keskimääräinen säilöönoton kesto oli 9 vuorokautta. Euroopan Unionin kansalaisten osuus asiakkaista pysyi korkeana (n. 30%). Naisten osuus asiakkaista oli edellisvuoden tavoin 10%. Alaikäisten asiakkaiden määrässä ja osuudessa oli lievää nousua.

Osana tarkkaa taloudenpitoa rajattiin toimitilojen kunnostustoimet vierailuhuoneiden pintaremonttiin, muun osuuden siirtyessä seuraavalla toimintavuodelle. Haasteet säilöönottotoiminnan kannalta käyttökänsä päätää lähestyvien toimitilojen osalta jatkuivat mm. vesivahingon muodossa. Pitkäaikaista häiriötä fyysiseen toimintaympäristöön aiheuttanut salaojaremontti saatiin päätökseen.

Yhteistyö Joutsenon säilöönottoyksikön kanssa jatkui tiiviinä ja syventyi mm. vakituisen yhteistyökokouskäytännön ja eräiden yhteishankintojen osalta. Kansainväliseen yhteistyöhön panostettiin mm. osallistumalla EU:n jäsenmaiden säilöönottoyksiköiden johtajien kongressiin Luxemburgissa ja EU:n komission TAIX -rahoituksella järjestettyyn haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden säilöönottoa käsitelleeseen työpajaan Azerbaidzhanissa.

Eduskunnan oikeusasiamies teki vuoden lopussa yksikköön ennalta ilmoittamattoman tarkastuskäynnin. Yksikön tarkastuksen yhteydessä saama alustava palaute oli myönteistä. Median mielenkiinto Helsingin säilöönottoyksikköä kohtaan oli verraten vähäistä, mitä voitaneen pitää toimialan sensitiivisyys huomioiden myönteisenä asiana. Osaltaan julkisuutta on hallittu proaktiivisella läsnäololla sosiaalisessa mediassa jakaen faktatietoa säilöönotosta ja säilöönottoyksikön roolista palautusprosessissa.

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Vuoden 2019 tulostavoitteena oli hakemusten käsittelyaikatavoitteissa pysyminen. Tavoitetta on seurattu, kuinka monta prosenttia hakemuksista on ylittänyt käsittelyaikatavoitteen.

Käsittelyaikaa koskevaan tulostavoitteeseen ei päästy minkään lupatyyppin osalta. Kansalaisuushakemusten kohdalla tavoiteaika ylittyi vain 6 %:ssa, mitä voi pitää hyvänä tuloksena. Tuon 6 % kohdalla kyse oli siitä, ettei hakemuksia voitu ratkaista koska kaikki lain mukaiset edellytykset eivät täyttyneet.

Turvapaikkapäätösten kohdalla käsittelyaikavelvoite koskee 20.7.2018 jälkeen vireille tulleita hakemuksia. Näiden osalta käsittelyaikatavoite ylittyi 25 %:ssa päätöksinä. Ylitykset ovat kuitenkin pääasiassa vain muutamia päiviä yli 180 vrk:ta, jolloin päätös on kuitenkin tehty alle 6 kuukaudessa.

Virastossa oli vuonna 2019 meneillä useita kehityshankkeita, jotka sitoivat henkilöstöresursseja.

Käsittelyaikojen seurantaindikaattorit 2017 - 2019

Indikaattori	2017	2018	2019	Tavoite 2019
Työperusteiset oleskeluluvat, kaikki lupatyypit (kokonaiskäsittelyaika)				120 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	24 %	31 %	30 %	
Keskiarvo	73	101	109	
Mediaani	34	43	64	
Työntekijän oleskelulupa, ttol (Migrin käsittelyaika) ¹				30 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	24 %	37 %	54 %	
Keskiarvo	30	46	79	
Mediaani	5	15	37	
Perhe, kaikki lupatyypit				270 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	20 %	29 %	22 %	
Keskiarvo	144	165	166	
Mediaani	142	144	140	
Opiskelu				30 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	16 %	24 %	50 %	
Keskiarvo	19	25	49	
Mediaani	12	15	30	
Kansalaisuushakemus				365 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus	11 %	6 %	6 %	
Keskiarvo	223	169	190	
Mediaani	195	141	163	
Turvapaikkahakemus ²				180 vrk
Tavoitteen ylittäneiden %-osuus		0 %	25 %	
Keskiarvo		43	136	
Mediaani		28	153	

¹ Käsittelyajat ovat kokonaiskäsittelyaikoja vireille tulosta päätökseen pois lukien työntekijän oleskeluluvat, joissa voidaan laskea erikseen TE-toimiston tekemän osaratkaisun jälkeen Migrissä hakemuksen käsittelyyn kuluva aika.

² Sisältää vain 20.7.2018 voimaan tulleen kuuden kuukauden käsittelyaikavelvoitteen piiriin kuuluvat päätökset.

5.2.1 Laadunhallinta

Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten hyväksymisten määrä sillä perusteella, että viraston päätös on perustunut laintulkintavirheeseen tai menettelyvirheeseen, on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä. Edellä mainitulla perusteilla valitus hyväksyttiin 1,1 prosentissa tapauksista, joten tavoite saavutettiin.

5.2.2 Päätösten pysyvyys

Korkeimman hallinto-oikeuden ja hallinto-oikeuden ratkaisut Maahanmuuttoviraston päätöksiin sekä hyväksytyjen valitusten kumoamissyyt 2017 - 2019

Ratkaisut päätöstyypeittäin	2017	%	2018	%	2019	%
Valitus hylätään	7776	41,7 %	7892	44,4 %	8228	46,8 %
Valituslupahakemus hylätään	4524	24,2 %	4191	23,6 %	4668	26,5 %
Valitus jätetään tutkimatta	221	1,2 %	194	1,1 %	179	1,0 %
Käsittely raukeaa	1615	8,7 %	1073	6,0 %	783	4,4 %
Valitus hyväksytään	4527	24,3 %	4414	24,8 %	3739	21,2 %
Yhteensä	18663	100,0 %	17764	100,0 %	17597	100,0 %
Hyväksytyjen valitusten kumoamissyy (%-osuus kaikista valituksista)	2017	%	2018	%	2019	%
Uusi selvitys	2386	12,8 %	1811	10,2 %	1324	7,5 %
Erilainen tosiasianharkinta	942	5,0 %	1103	6,2 %	1009	5,7 %
Olosuhdemuutos	445	2,4 %	558	3,1 %	652	3,7 %
Uusi linjaus	159	0,9 %	151	0,9 %	133	0,8 %
Muut kumoamissyyt	145	0,8 %	365	2,1 %	426	2,4 %
Laintulkintavirhe, Migri	46	0,2 %	26	0,1 %	34	0,2 %
Menettelyvirhe, Migri	404	2,2 %	400	2,3 %	161	0,9 %
Migrin laintulkinta- ja menettelyvirheet yhteensä	450	2,4 %	426	2,4 %	195	1,1 %
Yhteensä	4527	24,3 %	4414	24,8 %	3739	21,2 %

5.3 Tukiyksiköt

5.3.1 Sähköiset palvelut

Vuoden 2019 keskeisinä teemoina UMA, UMAREK ja EnterFinland kehityksessä olivat ÄDV (älykäs digitaalinen virasto), asiankäsittelyn tehostaminen automaation avulla sekä itsepalvelu ja asiakaspalvelu.

ÄDV:n puitteissa tehtiin automaatiokokeiluja sekä luotiin perusta ja tarvittavat konfigurointityökalut tulevaa puoli- ja täysautomaatiota varten oleskelulupa- ja kansalaisuusasioissa, mahdollistaen myös tehtäväpohjaisen asiankäsittelyn. Automaation toimivuutta testattiin pilotoinneilla kansalaisuusyksikössä. Tuloksia voitiin hyödyntää koko organisaation laajuisen muutoksen käynnistämisessä automaation laajamittaista käyttöönottoa ja hyötyjen realisointia varten.

WAT-hankkeessa toteutettiin konfiguroitavien ilmoitusten lähettäminen asiakkaalle EnterFinlandin ja sähköpostin kautta. Asiakkaalta voidaan jatkossa pyytää esimerkiksi täydennyksiä hakemukseen automaattisesti.

EnterFinlandiin tehtiin lisäksi saavutettavuusdirektiivin mukaisia parannuksia ja mahdollistettiin eIDAS-tunnistautuminen toisen EU-jäsenvaltion myöntämin tunnuksin.

KAMU-chatbotin kehitys on jatkunut. UMA-Kamu integraation myötä Kamu osaa pian hyödyntää nyt myös saatavilla olevia tietoja UMAssa olevien asioiden tilanteesta.

Kiintiö-III-hanke mahdollisti kiintiöpakolaisten sähköisen asiankäsittelyn rakenteisin tiedoin, uudet massatoiminnallisuudet sekä tiedonjaon kuntien, ELY-keskusten ja TEMin kanssa UMAssa. Toiminnot ovat skaalattavissa vaihtelevien kiintiömäärien mukaan tehokkaammin kuin aiemmin UMAn ulkopuolella.

Maasta poistettavien täytäntöönpanokelpoisuus on jatkossa helpommin selvitettävissä UMasta selkeämpien näkymien ja taustalle kehitettyjen sääntöjen avulla.

OSAKA-hanke toi UMAREKiin uusia toiminnallisuuksia turvapaikanhakijoiden osaamiskartoitusten kokoamiseen ja jakamiseen eri osapuolten käyttöön. Hankkeessa kehitettiin myös työ- ja opintotoiminnan tarkempaa kirjaamista UMAREKissa.

Tiedonvaihtoliittymistä kehitettiin liittymä Veron uuteen järjestelmään, joka vastikään on otettu käyttöön. Myös liittymää Hallinto-oikeuksien ja Korkeimman hallinto-oikeuden tulevaan HAIPA-järjestelmään valitusprosessissa on kehitetty ja se tulee käyttöön myöhemmin vuonna 2020.

Lisäksi UMAn suorituskyvystä ja sääntökoneen vakaudesta huolehtiminen ovat olleet aktiivisesti kehityksen kohteina, jotta UMAn avulla voidaan helpottaa ja tehostaa päivittäistä työskentelyä jatkossa.

Vuoden aikana kehityksen tulosalueella uudistettiin myös sisäisiä kehitysprosseja: tulosalueella siirryttiin yhteen yhteiseen backlogiin, jota pidetään ajan tasalla yhdessä substanssiedustajien kanssa säännöllisten tarkistuspisteiden kautta. Samalla tuoteomistajien vastuita kokonaisuuksista selkeytettiin eivätkä kehitystiimit ole enää yhtä sidoksissa tiettyihin osa-alueisiin. Priorisointia, päätöksentekoa ja läpinäkyvyyttä selkeytettiin ottamalla käyttöön Lean business case -mallit kaikkien uusien kokonaisuuksien arviointia varten.

Uusien versioiden osalta siirryttiin myös nopeampaan sykliin, jotta uusia toimintoja voidaan tuoda nopeammin ja kevyemmin käyttöön. Prosessimuutokset ovat mahdollistaneet nopeamman reagoinnin suunnitelmien ja prioriteettien muutoksiin ja resurssit on voitu kohdistaa tehokkaammin sinne missä niitä eniten tarvitaan.

Johtamisen kehittäminen osana digitaalista ydintoimintaa eteni myös vuoden 2019 aikana. Syksyn 2019 aikana muutosjohtajan rooli Migri 2021 -

muutoshankkeessa vahvistui sekä valmistelut uudistuvan organisaatorakenteen ja tietojärjestelmien kehittämisen välisen toimintamallin uudistamiseksi aloitettiin.

ICT- toimiston toimintaa on tarkasteltu ja kehitetty kohti koko virastoa palvelevaksi palvelukokonaisuudeksi ja samalla viimeisiä avoimia vastuualueita on täytetty. Palveluiden kuvaaminen sekä töiden hallinnan parannukset aloitettiin loppuvuodesta ja tämä työ on edelleen käynnissä

ICT -toimisto on ollut aktiivisesti mukana TUVEn arkkitehtuurin kehittämisessä keräämällä pohjamateriaalia Valtorin työn tueksi sekä osallistumalla työpajoihin ja keskusteluihin.

Windows 10 TUVE -tuotteistamiseen liittyvät suunnittelu, testaus ja sovelluskehitystyöt ovat olleet käynnissä koko vuoden ajan. Uudet Windows versiot tulevat jatkossa työllistämään entistä enemmän jatkuvan päivittämisen ja testaamisen myötä siirryttäessä useammin päivittyvään Windows versioon. ICT -toimisto on aktiivisesti ajanut uusien selainten käyttöön saamista TUVE -verkkoon ja tällä hetkellä Chromium on helpottanut mm. UMAN käyttöä.

Valtorin laitepalvelun ohjaaminen Migrin tarpeisiin vastaavaksi sekä leasing-laitteiden suuret vaihtomäärät ovat olleet myös suuri urakka vuoden 2019 aikana.

UMA -palvelinympäristön elinkaaripäivitykset, UMA -asiakirja-arkistoinnin kokonaisuudistus, DAP -analytiikkaympäristön ja raportointimahdollisuuksien kehittäminen (PowerBI) sekä arkkitehtuurin kehittämistoimet ovat olleet suuria suunnittelukokonaisuuksia, joiden toteutus on edelleen kesken.

ICT- toimisto on ollut mukana erilaisissa ohjelmistohankintoihin ja tekniikkaan liittyvien projektien läpiviennissä koordinoiden kokonaisuutta tietohallinnon näkökulmasta. Projekteja on ollut mm. puhelinpalveluihin, puhuttelutallenteisiin, sähköisiin työtiloihin ja lainsäädäntöön/säädöksiin liittyen. Suurimpana projektina on ollut maatietokannan uudistaminen.

Biometrian saralla ICT-toimisto oli mukana erilaisissa EU- ryhmissä ja yhteistyössä aiheen tiimoilta: Oleskelulupakortin uuden kaavan ja ulkoasun suunnittelun viimeistelyssä sekä siihen liittyvien ohjelmistomuutosten suunnittelussa, standardointityössä yhteistyö on syventynyt ja mukana on oltu myös julkaisujen kirjottamisessa, erilaisissa väärentämiseen ja biometrisiin tunnisteisiin liittyvissä työryhmissä, varmenteisiin liittyvissä asioissa sekä EUn Interoperability-kokonaisuuden suunnittelussa.

Tietoturvaan liittyen vuoden 2019 aikana päivitettiin etätynön tietoturvakoulutuksen sisältö ja rakenne yhdessä koulutuspalveluiden kanssa, laadittiin määräys lopettavien vastaanottokeskusten IT-laitteiston hävittämisestä yhdessä vastaanottoyksikön kanssa, suoritettiin tietoturvatarkastus kielianalyysijä tuottavan alihankkijaan yhdessä virastopalveluiden ja tietosuojan tulosalueen kanssa. Tietoturvan saralla käsiteltiin toimitilojen asiakirjasäilytystä yhdessä virastopalveluiden kanssa, sekä poikkeamakäsittelyjä yhdessä tietosuojan tulosalueen kanssa tilanteissa, joissa viraston tietojärjestelmistä on löytynyt/havaittu sallittua korkeamman tason tietomateriaalia. Yksikkö osallistui tietoturvan johdolla valtiovallinnon TAISTO 2019 -harjoitukseen sekä sisäministeriön tietosuojatarkastukseen. Tietoturvakoulutusta järjestettiin yhdessä koulutuspalveluiden kanssa sekä tiedonhallintalain mukanaan tuomista muutoksista koulutus yhdessä tietosuojan tulosalueen kanssa.

ICT -toimisto osallistuu aktiivisesti erilaisiin TUVE -työryhmiin sekä teknisiin yhteistyöryhmiin. Se on ollut mukana vaikuttamassa, tuomassa Maahanmuuttoviraston näkemystä asioihin ja kehittämässä TUVE-ympäristöä.

TUVE keskusteluihin nivoutui tiiviisti myös kokonaisarkkitehtuurin kehitys ja pilvipalveluiden käyttämiseen liittyvän suunnittelu jatkaminen.

Vuonna 2018 aloitettu maksunpalautusprosessi käyttötuen saatiin päätökseen taloushallinnon kanssa alkuvuodesta 2019. Tulosalueella aloitettiin mielekkäämpien suorituskykyilmaisimien käyttöönotto resurssinhallintaan. Yksinkertaisen prosessikuvauksen sijaan käyttötuen aloitettiin siirtyminen palveluiden arvovirtojen kuvauksiin ja niiden tunnistamiseen LEAN-ajattelun mukaisesti. Vuoden 2019 loppupuolella saadut ensimmäiset tulokset vaikuttivat lupaavilta.

Käyttötuen kyvykkyyttä kasvatettiin käytössä olevien ITSM-työkalujen automatisoinnilla. Tiketöintijärjestelmän käyttöä laajennettiin. Käyttötuki aloitti viraston ulkopuolisten UMA käyttäjien substanssi koulutusten koordinaation vuoden 2019 keväällä.

Palvelumuotoilutoiminto Inland jatkoi työpajojen ja kokeilujen järjestämistä, sekä tuki palvelumuotoiluun liittyvän osaamisen kasvattamista virastossa. Vuoden 2019 loppupuolella varmistettiin palvelumuotoilutoiminnon jatkuvuus konsernitason Inland-tiimin osittaisena virkakiertona ministeriöön.

5.3.2 Oikeuspalvelu

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö muodosti edelleen tärkeän osan viraston oikeuspalvelun työtä vuonna 2019. Oikeuspalvelu vastaa Maahanmuuttoviraston näkemysten kokoamisesta EU:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla esillä oleviin kysymyksiin. Oikeuspalvelu koordinoi ja toteuttaa myös viraston kahdenvälistä yhteistyötä, jonka volyyymi on ollut viime vuosina selvässä kasvussa muuttoliikkeiden hallintaa koskevan kansainvälisen keskustelun ja yhteistyötarpeiden tiivistymisen myötä.

EU:n muuttoliiketilanteen hallintaa, solidaarisuutta ja yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskeva keskustelu jatkui EU:ssa vuonna 2019 ja heijastui myös Maahanmuuttoviraston työhön. EU-parlamentin vaalien ja komission vaihtumisen seurauksena turvapaikka-asioita koskevan EU-lainsäädännön valmistelu ei edennyt syksyllä 2019, mutta keskustelu mereltä pelastettujen henkilöiden jakamisesta jäsenmaiden kesken aktivoitui ja toisaalta EASOn tukiopeeraatiot Italiassa, Kreikassa, Maltalla ja Kyproksella jatkuivat. Maahanmuuttovirasto jatkoi osallistumistaan EASOn operaatioihin ja samalla viraston muu käytännön yhteistyö Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) kanssa jatkui vuonna 2019 normaalisti.

Maahanmuuttovirasto toteutti valtioneuvoston päätösten mukaisesti 11 mereltä pelastettujen turvapaikanhakijoiden sisäiset siirrot Suomeen. Oikeuspalvelu vastasi EASOn hallintoneuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta. Suomessa järjestettiin EASOn hallintoneuvoston valmistelevan ryhmän (Preparatory Group) kokous 23.10.2019.

EU-asioissa Iso-Britannian eroprosessi, varautuminen sopimuksettomaan eroon ja yleisemmin vuonna 2019 vallinnut eron aikatauluun ja lopulliseen muotoon liittyvä epävarmuus työllisti Maahanmuuttoviraston oikeuspalvelua, viestintää ja maahanmuuttoyksikköä.

Maahanmuuttoviraston kahdenvälinen yhteistyö EU-kumppaneiden ja kolmansien maiden kanssa jatkui vuonna 2019. Maahanmuuttovirastosta osallistuttiin Suomen ja Venäjän maahanmuuttoalan yhteistyöryhmän kokoukseen Petroskoissa 10.9.2019. Oikeuspalvelusta osallistuttiin työryhmän kokoukseen ja sen sisältövalmisteluihin, sekä myös yleisemmin SM:n Venäjä-

yhteistyön toteuttamiseen. Kahdenvälisen yhteistyön osalta oikeuspalvelu vastaa erilaisten Suomeen suuntautuneiden opintovierailujen järjestämisestä ja muun kahdenvälisen yhteistyön koordinaatiosta. Kahdenvälisen yhteistyön osalta vuonna 2019 edistettiin yhteisymmärryspöytäkirjaa koskevia neuvotteluja Ukrainan maahanmuuttopalvelun kanssa. Vuonna 2019 oikeuspalvelu koordinoi mm. Afganistanin, Alankomaiden, Australian ja Valko-Venäjän delegaatioiden vierailut Maahanmuuttovirastoon.

Viraston yhteistyötä ja tiedonvaihtoa eri yhteistyökumppanien kanssa tiivistettiin. Oikeuspalvelusta osallistuttiin viraston ylijohdon tapaamisiin Suomessa olevien edustustojen edustajien kanssa ja toisaalta tiivistettiin tiedonvaihtoa Suomen ulkoministeriön kanssa järjestämällä tapaamisia UM:n kanssa muun muassa Afganistaniin, Irakiin ja Turkkiin liittyen. Oikeuspalvelusta jatkettiin Maahanmuuttoviraston ja ulkoministeriön yhteistyön edelleen kehittämistä myös ulkomaanedustustojen toimintasuunnitelmien valmistelun puitteissa. Eurooppalaista tuomariyhteistyön tukemista jatkettiin järjestämällä jokavuotinen tuomarivierailu Maahanmuuttovirastoon syksyllä 2019.

Oikeuspalvelu osallistui vuoden 2019 aikana kansallisiin lainvalmisteluhankkeisiin sisäministeriön tukena. Oikeuspalvelussa laadittiin asiantuntijalausuntoja eduskuntakäsittelyyn ja oikeuspalvelun asiantuntijat kävivät edustamassa virastoa eduskunnan valiokuntien kuulemistilaisuuksissa.

Oikeuspalvelu jatkoi päätöksenteon tukemista kehittämällä lähtömaakohtaista ohjeistusta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta. Oikeus- ja maatietoyksikössä käynnistyi SOPU-hanke, jonka yhteydessä uudistetaan lähtömaafiedon raportointia ja sen perusteella laadittaviin maakohtaisiin soveltamisohjeisiin liittyvää prosessia. Aiemmin puolivuositain tapahtuneesta tilannekatsauksien ja soveltamisohjeiden uusimisesta voitiin hankkeen myötä luopua, ja jatkossa tilannekatsauksia ja soveltamisohjeita päivitetään joustavammin aina, kun lähtömaan tilanne muuttuu siinä määrin, että päivittäminen on tarpeellista.

Uudet oleskelulupatyypit ja ulkomaalaislain muutokset aiheuttivat muutostarpeita ohjeisiin. Vuonna 2019 oikeuspalvelu päivitti maasta poistamisohjeen, yritystoiminnan harjoittamista varten myönnettäviä oleskelulupia (aiemmin elinkeinonharjoittajan oleskelulupa) koskevan ohjeen, päätöksen tiedoksiantoja koskevan ohjeen ja lupamenettelyohjeen. Uusia ohjeita laadittiin Maahanmuuttovirastossa tehtävistä turvatarkastuksista, kansainvälistä suojelua saaneen perheen yhdistämisestä (sisältyi aiemmin yleiseen perheen yhdistämisestä koskevaan ohjeeseen) ja viraston toiminnassa havaittujen rikosten ilmoittamisesta. Lisäksi viraston työjärjestys päivitettiin vuoden aikana.

Oikeuspalvelu koordinoi vuonna 2019 viraston laillisuusvalvontasuunnittelua ja -raportointia. Oikeuspalvelu laati kanteluvastauksia ja kanteluasioihin liittyviä selvityksiä ylimmille laillisuusvalvojille ja muille valvoville viranomaisille. Kantelumäärät pysyivät vuonna 2019 osapuilleen samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Kuten edellisenäkin vuonna, kaikista kanteluista merkittävä osa koski oleskelulupahakemusten käsittelyaikoja.

Maahanmuuttoviraston tietosuojatyötä vahvistettiin keväällä 2019, kun viraston Oikeus- ja maatietopalveluihin perustettiin Tietosuojatulosalue. Tulosalue ohjeistaa henkilötietojen käsittelyä ja suorittaa henkilötietojen käsittelyn valvontaa virastossa mm. lokitarkastuksin. Hallituksen esitys laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa raukesi keväällä 2019 hallituskauden päättyessä. Maahanmuuttovirasto oli mukana myös lain jatkovalmisteluissa loppuvuoden ajan.

5.3.3 Maatietopalvelu

Maatietopalvelun toiminnassa korostuivat vuonna 2019 tutkijoiden osallistuminen tiedonhankintamatkoihin ja niiden pohjalta laadittujen tiedonhankintamatkaraporttien laatiminen sekä lähtömaatietokanta Telluksen korvaavan maatietoportaalin rakentaminen ja testaaminen yhteistyössä kilpailutuksen voittaneen yhteistyökumppanin kanssa. Maatietopalvelu vastasi pääasiassa päätöksentekoyksiköistä mutta myös muilta yhteistyökumppaneilta tullessiin yli 300 maatietokyselyyn. Maatietopalvelun tutkijat laativat lisäksi noin 17 laajempaa tilanne- ja teemakatsausta mm. Irakista, Afganistanista, Somaliasta ja Libyasta sekä 8 tiedonhankintaraporttia Irakista, Afganistanista, Eritreasta ja Venäjältä. Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun tutkijat tekivät tiedonhankintamatkat Irakin Bagdadiin helmikuussa 2019, Afganistanin Kabuliin huhtikuussa 2019 ja Etiopiaan/Eritrean toukokuussa 2019. Tiedonhankintamatkat toteutettiin osana Euroopan unionin (AMIF -rahasto) osarahoittamaa FAKTA -hanketta.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2019 aktiivisesti EASO- yhteistyöhön, työryhmiin ja lähtömaatiedon COI -asiantuntijakokouksiin. Tutkijat osallistuivat useisiin EASOn organisoimiin COI-verkostokokouksiin. Maatietopalvelun tutkija osallistui lisäksi EASOn Syyriaa koskevan raportin kirjoittamiseen ja teki vertaisarvioinnin osasta raporttia. Lisäksi maatietopalvelu osallistui IGC:n (The Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) lähtömaatietokokouksiin ja EASOn lääketeieteelliseen lähtömaatiedon hankintaan erikoistuvan MedCOI- yhteistyöhön.

Maahanmuuttokirjaston lainaukset olivat vuoden 2019 aikana 2031 kpl, näistä Maahanmuuttoviraston virkamiesten lainauksia 71 % ja ulkopuolisten lainauksia 29 %. Uusia nimekkeitä luetteloitiin tietokantaan 510 kpl, joista osa elektronisia julkaisuja.

Tellus-maatietokantaan tehtiin vuonvuoden aikana n. 19 800 hakua. Haetuimmat maat olivat Irak, Somalia, Afganistan, Iran, Venäjä ja Turkki. Uusia käyttäjätunnuksia luotiin 208 käyttäjälle ja tietokantaan tallennettiin 2716 uutta tiedostoa.

5.3.4 Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

EMN työsti suomeksi ja englanniksi kansalliset raportit neljään EU ja Norja laajuiseen vertailuraporttiin: Kansalliset Suojelustatukset, Kansalaistamisosprosessit, Kasvu- ja innovaatioyrittäjien maahanmuuton väylät, Kolmansista maista saapuneet maahanmuuttajat ja uhka kansalliselle turvallisuudelle ja yleiselle järjestykselle. Lisäksi työstettiin Maahanmuutto- ja turvapaikka raportti ARMA 2018 sekä tilastoraportti Maahanmuuton tunnusluvut 2018. Nämä vuosittain toistuvat raportit ilmestyvät suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi.

Suomen EMN vastasi 77 joko Maahanmuutto-, turvapaikka-, pakolais- tai kotouttamisaiheiseen EMN Ad Hoc kyselyyn ja suomalaiset toimijat tekivät itse 5 EMN Ad hoc kyselyä.

Suomessa järjestettiin Suomen EU-puheenjohtajuuskauden oheistapahtumana 24 - 25.10.2019 yhdessä Odysseus-verkoston ja European Policy Centre'n kanssa korkeantason kansainvälisen konferenssi *From Tampere 20 to Tampere 2.0: Towards a new European consensus on migration*. Tilaisuuden osallistujamäärä oli 371 ja se sai runsaasti medianäkyvyyttä, yli 20 000 tveettausta, useita lehtiartikkeleita konferenssin eri aiheista sekä TV- uutislähetysiin haastatteluita.

Konferenssin annista tehtiin myös julkaisu: *From Tampere 20 to Tampere 2.0 - Towards a new European consensus on migration*, jota jaettiin relevanteille tahoille Suomessa ja Euroopan laajuisesti. Julkaisusta on ollut Brysselissä kaksi tiedotustilaisuutta: Euroopan Parlamentin Kansalaisvapauksien ja Oikeus- ja Sisäasioiden Komiteassa (ns. LIBE-komitea) 2.12.2019 sekä Suomen Pysyvässä EU Lähetystössä 11.12.2019 alustus & paneelikeskustelu tilaisuutena. Osallistujamäärä oli 76 henkilöä.

Maailma-kylässä Festivaalilla 26-27.5.2019 EMN:llä oli oma esittelypiste, josta jaettiin satoja kappaleita EMN:n painotuotteita. Suomen EMN:n henkilöstä piti myös esityksiä EMN tutkimusten Suomen kansallisista raporteista Yksintulleiden alaikäisen kanssa toimivien tahojen koulutuspäivillä sekä Hollannin, Portugalin ja Ranskan EMN:n kansallisissa konferensseissa.

Monikielisen EMN muuttoliikesanaston työstämistä jatkettiin toimittamalla suomenkieliset käännökset version 7.0 uusiin termeihin sekä aloittamalla Versiosta 6.0 tehdyn suomenkielisen laitoksen mobiiliversion työstäminen.

5.3.5 Viestintä

Maahanmuuttoviraston viestinnän painopisteenä oli vuonna 2019 asiakasviestinnän kehittäminen. Asiakasviestinnän toteuttamiseen ja kehittämiseen lisättiin resurssia ja sisäisiä toimintaprosesseja uudistettiin.

Uutena kanavana otettiin käyttöön asiakkaille suunnattu Facebook-sivu. Sivulla jaetaan tietoa ja toimintaohjeita esimerkiksi oleskeluluvista, kansalaisuudesta ja turvapaikan hakemisesta. Palveluneuvoja vastaa sivulla viikoittain asiakkaiden esittämiin yleisiin kysymyksiin. Facebook-sivulla oli vuoden lopussa noin 1 700 seuraajaa, ja kanavan toiminta vakiintui osaksi viraston viestintää.

Asiakastiedotteita lähetettiin vuonna 2019 kaikkiaan 66. Kaikki tiedotteet lähetetään suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Asiakasviestintää toteutettiin aiempaa enemmän myös muilla hakijakielillä.

Maahanmuuttoviraston visuaalinen ilme uudistui vuonna 2019. Uusi logo ja visuaalinen ilme otettiin käyttöön verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa helmikuussa. Uutta ilmettä tuotiin asteittain käyttöön toimipisteissä ja asiakirjapohjissa vuonna 2019.

Maahanmuuttoviraston verkkosivujen kehittämistyö jatkui vuonna 2019. Verkkosivuilla julkaistiin maaliskuussa uusi osio, uutishuone, jossa virasto julkaisee uutisia, blogipostauksia ja muita sisältöjä viraston tiedotteiden lisäksi.

Sisällöt palvelevat erityisesti mediaa ja muita maahanmuuttoasioista kiinnostuneita.

Ulkoisessa viestinnässä median yhteydenotot jatkuivat aiempien vuosien mukaisesti päivittäin. Turvapaikka-asioiden lisäksi julkisuudessa näkyivät työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät aiheet. Myös käsittelyaikoja ja viraston taloustilannetta käsiteltiin mediassa.

Vuoden aikana julkaistiin 41 mediatiedotetta. Viraston Twitter-tilin seuraajamäärä kasvoi 1 700 seuraajalla, ja seuraajamäärä oli vuoden lopussa 14 585. Twiittejä lähetettiin vuodessa noin 1 100.

Viraston sisäistä työyhteisöviestintää kehitettiin ottamalla käyttöön uusi intranet.

Heinäkuussa virasto järjesti Porin Suomi Areenassa keskustelun automaatiosta. Virastolla oli esittelypiste myös Maailma kylässä -festivaaleille, jossa jaettiin tietoa muun muassa oleskeluluvista, turvapaikka-asioista ja Suomen kansalaisuuden hakemisesta.

5.3.6 Asiakaspalvelu

Maahanmuuttoviraston asiakaspalvelua kehitettiin monin tavoin vuoden 2019 aikana. Kehittämisen teemoina olivat muun muassa asiakkaiden kuuntelu, verkkosioinnin lisääminen, ennakoiva ohjaus ja asiointitarpeen vähentäminen.

Vuoden aikana järjestettiin useita asiakaskyselyitä ja -testauksia sekä perustettiin sidosryhmä-, työnantaja- ja asiakasraadit. Asiakaspalvelussa asiakkaita ohjattiin verkkopalvelu Enter Finlandiin aiempaa systemaattisemmin ja se näkyi osaltaan palvelun merkittävästi kasvaneissa käyttäjämäärissä. Sidosryhmille lähetettiin vuoden aikana viisi erityisesti heitä kiinnostavia aiheita käsittelevää uutiskirjettä. Ennakoivan ohjauksen osalta panostettiin asiakasta etukäteen muistuttaviin ja ohjaaviin Enter Finland- ja sähköpostiviesteihin, jotka saadaan laajemmin käyttöön vuoden 2020 alkupuolella. Viestit lisäävät asiakkaan tietoisuutta oman hakemusprosessin etenemisestä sekä muistuttavat tärkeimmistä toimenpiteistä.

ARVO-hankkeen osana toteutettiin parempaan asiakaskokemukseen ja asiakaspalveluun tähtääviä projekteja. Niissä kehitettiin muun muassa lomakkeita, sidosryhmäyhteistyötä, ennakoivaa ohjausta ja verkkosioinnin tukea.

Puhelinpalvelussa oli paljon kysyntää. Vuoden aikana neuvontaa annettiin myös uudessa kanavassa, Facebookissa. Livechattiä käyttää yhä suurempi asiakasjoukko ja sen tekniseen toimintaan ja ominaisuuksiin on tehty vuoden 2019 aikana parannuksia. Kamu chatbot ja livechat ovat aiempaa asiakasystävällisempiä käyttää. Opiskelijoille suunnattu verkkoseminaari oli katsojamäärällä mitattuna onnistunut.

Palvelupisteissä asioi vuoden aikana yli 100 000 asiakasta. Ajanvarausjono käyntiasiointiin piteni jonkin verran vuoden aikana lisääntyneiden hakijamäärien vuoksi. Vuoden 2019 aikana palvelupisteiden tehtäväkenttä laajeni entisestään, kun niissä alettiin ottaa vastaan todistuspyyntöjä turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeudesta, antaa vapaaehtoisen paluun neuvontaa sekä ottaa dna-näytteitä. Maahanmuuttovirasto on ollut

huhtikuusta lähtien mukana myös maahanmuuttajille alkuvaiheen palveluja tarjoavassa International House Helsingissä (IHH), jossa esim. EU-kansalainen voi rekisteröidä oleskeluoikeutensa.

5.3.7 Tilastotoiminta

Maahanmuuttoviraston tilastotietopyyntöjen käsittelyä varten otettiin käyttöön sähköinen tiketöintijärjestelmä. Järjestelmän käyttöönotto paransi merkittävästi tilastopyyntöihin vastaamisen koordinaatiota viraston sisällä sekä helpotti työjonossa olevien pyyntöjen vastaamisaikojen ja resurssitarpeen arviointia. Vuonna 2019 tilastopalveluissa vastattiin 478 tietopyyntöön, joista 194 tuli viraston ulkopuolelta.

Syksyllä 2019 tilastopalvelut avasi Cognos-klinikaksi kutsutun viikoittaisen vastaanottoajan viraston sisäisille asiakkaille. Klinikalle voi tulla kyselemään opastusta raportointijärjestelmä Cognoksen käyttöön, käydä paikan päällä jättämässä tilastopyynnön tai kysymässä yleisesti neuvoja tilastoihin liittyvissä asioissa tapaamisaikaa etukäteen varaamatta.

Raportoinnin ja tilastoinnin toimintavarmuutta parannettiin vuoden 2019 aikana kehittämällä tiedonsiirtoprosesseja ja raportoinnin tietomalleja. Tämän lisäksi asiankäsittelyjärjestelmän UMA:n tietoja alettiin systemaattisesti verrata raportoinnin pohjana oleviin tietomalleihin. Uusien datan laadun varmistusprosessien myötä mahdolliset laatupoikkeamat kyetään tunnistamaan ja ratkaisemaan aikaisempaa nopeammin.

Maahanmuuttoviraston keskeisimpien tilastollisten tunnuslukujen määritelmiä työstettiin yhteistyössä viraston tilastoverkostoon kuuluvien asiantuntijoiden kanssa ja työn tulokset dokumentoitiin verkoston sharepoint-alustalle. Syksyllä 2019 tilastopalveluissa otettiin koekäyttöön Power BI raportointijärjestelmä, jonka avulla tuotettiin muun muassa vireillä olevien asioiden lukumääristä ja tehtyjen päätöksien käsittelyajoista visuaalisia raportteja parantamaan päätöksentekoprosessin tilannekuvaa. Alustavien kokemusten perusteella Power BI koettiin Maahanmuuttoviraston käyttöön tarkoituksenmukaiseksi työkaluksi, jonka käyttöä pyritään tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan laajentamaan.

6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maahanmuuttovirastossa työskenteli 996 henkilöä 31.12.2019. Vakinaisten virkojen määrä vuoden 2019 lopussa oli 727. Naisten osuus henkilöstöstä oli 69,3 % ja miesten 30,7%. Määräaikaisessa virkasuhteessa olevia naisia on 72,6 % ja miehiä 27,4 %.

Maahanmuuttovirastossa käynnistettiin vuonna 2019 hanke, jonka tarkoituksena on kehittää palkkausjärjestelmän henkilökohtaisen palkanosan kriteeristöä. Tavoitteena henkilökohtaisen palkanosan kriteeristön uudistamistyössä on ollut muun muassa muuttuvan toimintaympäristömme huomioiminen ja henkilöstön liikkuvuuden parempi mahdollistaminen.

Kehittämistyöhän osallistuivat palkkavaakakonsultit ja henkilöstöjärjestöt. Maahanmuuttoviraston esimiehet koulutettiin käyttämään uutta kriteeristöä toukokuussa 2019. Kesän aikana esimiehet tekivät jokaiselle migriläiselle alustavan arvioinnin uuden kriteeristön avulla. Näitä arviointeja käytettiin ainoastaan kustannusvaikutusten selvittämiseen ja uuden kriteeristön testaukseen. Arviointikriteeristön uudistamistyötä jatketaan vuonna 2020, jolloin on tarkoitus käynnistää neuvottelut palkkausjärjestelmän muutoksia koskien henkilöstöjärjestöjen kanssa. Kun neuvottelutulos on saavutettu, henkilöstöhallinto kouluttaa ja ohjeistaa uuden arviointikriteeristön käyttöä. Vuonna 2018 käynnistetty palkitsemishanke eteni vuoden 2019 aikana, mutta työtä jatketaan vielä vuonna 2020, jonka aikana uudet palkitsemiskäytännöt on tarkoitus saada käyttöön.

Maahanmuuttovirasto laajensi vuoden 2019 aikana Palkeiden palveluiden käyttöä henkilöstöasioissa. Keväällä 2019 otettiin käyttöön palkansaajan neuvontapalvelu, jonka myötä Palkeet alkoivat neuvoa Maahanmuuttoviraston henkilöstöä muun muassa palvelussuhteeseen ja Kiekuun liittyvissä asioissa. Syksyllä 2020 Maahanmuuttovirastossa otettiin käyttöön myös HR-asiantuntijan ja esimiehen neuvontapalvelu. Palvelun myötä muun muassa palvelussuhteiden luominen sekä esimiesten neuvonta teknisiin palvelussuhdeasioihin ja Kiekuun liittyen siirtyi Palkeille. Maahanmuuttoviraston henkilöstöhallinto hoitaa edelleen kokonaisuudessaan työterveyteen, työkykyyn, henkilökohtaiseen palkanosaan ja rekrytointiin liittyvät kokonaisuudet.

Taloustilanne vaikutti Maahanmuuttoviraston henkilöstösuunnitteluun vuonna 2019. Maahanmuuttoviraston kehys ja viraston saama lisärahoitus laskivat vuonna 2019 ja laskevat edelleen tulevina vuosina. Tämän vuoksi virasto ei voinut jatkaa vuoden 2019 lopussa osaa noin 300 määräaikaisesta virkasuhteesta. Maahanmuuttovirasto käynnisti vuoden 2019 lopulla Migri2021-muutosprojektin, jonka tavoitteena on vastata muun muassa vähenevään henkilöstömäärään. Projektin tavoitteina on tukea oleskelulupa- ja kansalaisuusasioiden automaattisen/osa-automaattisen käsittelyn käyttöönottoa ja kehittää asiakaspalvelua.

Maahanmuuttovirasto aloitti syksyllä 2019 tyky-tuntipilotin henkilöstön työkyvyn tukemiseksi. Tyky-tunti on mahdollistanut henkilöstölle kaksi tuntia kuukaudessa liikuntaan, hierontaan tai muuhun kehonhuoltoon. Tyky-tuntipilotin onnistumista arvioitiin henkilöstökyselyn avulla vuoden 2019 lopussa. Johtoryhmä päätti tammikuussa 2020, että tyky-tuntia jatketaan Maahanmuuttovirastossa.

Koulutus- ja kehittämispalvelut sulautuivat yhteen vuoden alussa. Koulutuspalveluiden päätehtävinä on koulutusten suunnittelu ja toteutus, osaamisen ja johtamisen kehittäminen sekä työhyvinvointiin liittyvät tehtävät.

Koulutuspalveluiden toiminta jakautuu vuosikellon mukaisesti neljään kvartaaliin, joita ovat osaamisen kehittäminen ja urapolut, toimintakulttuuri, työkyky ja -hyvinvointi sekä viestintä ja vuorovaikutus. Kyseisen kvartaalin teemaviikoilla (esim. viestintäviikko ja työhyvinvointiviikko) järjestettiin teemaan liittyviä yleisöluentoja, esimiesfoorumia sekä henkilöstöä osallistavia työpajoja

Vuonna 2019 esimiehille ja asiantuntijoille järjestettiin mahdollisuus kouluttautua johtamisen tai asiantuntijan erikoisammattitutkintoon. Esimiehiä tai heidän sijaisiaan oli mukana noin 15 ja asiantuntijoita saman verran. Lisäksi virastossa aloitettiin omien työnohjaajien kouluttaminen. Yliopistoyhteistyö Itä-Suomen yliopiston kanssa saatiin sovittua alkavaksi vuoden 2020 aikana.

Koulutuspalveluissa panostettiin verkkopedagogiikkaan ja digioppimiseen. Tiimi uudisti perehdyttämisen prosessin, perehdytyspaketti sekä viraston luentotilaisuuksia on viety valtion yhteiseen koulutusjärjestelmään eOppivaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspalautte sekä VM-Baro kerättiin sovitusti. Kehittämisteemat pysyivät edellisen vuoden kaltaisina. Esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspalautteen perusteella viraston tulee kiinnittää huomioita häirintään ja sen kitkemiseen, sekä eri toimipisteiden yhdenvertaisuuteen.

Henkiset voimavarat/Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto	2017	2018	2019
	toteuma	toteuma	toteuma
Henkilötyövuodet	801,1	984,2	1038,9
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,6	3,6	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,1	9,6	9,4
Koulutustasoindeksi	5,5	5,4	5,6

7. Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Maahanmuuttovirasto saa valtion talousarvion kautta rahoitusta omiin toimintamenoihin sekä turvapaikanhakijoiden vastaanotto- toimintaan. Muuta rahoitusta virasto saa maksullisesta toiminnasta (maksulliset päätökset ja luvat) sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

		Euroa
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	39 320 000
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	27 000 000
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 745 000
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	4 015 000
26.40.01.6	Helsingin säilöönottoyksikkö	2 560 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	127 601 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	121 561 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	3 780 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 200 000
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	840 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	530 000
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	32 120 000
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	19 609
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	54 400
32.30.51.07	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	10 312
4.17.26.40.01	Siirtomääräraha vuodelta 2017	31 780 079

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2019 talousarviossa 39,32 milj. euroa. Näistä 27 milj. kohdentui emovirastolle, 5,745 milj Joutsenon vastaanottokeskukselle, 4,015 milj. Oulun vastaanottokeskukselle ja 2,56 milj. Helsingin säilöönottoyksikölle. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla ja valtion vastaanottokeskuksilla käytettävissä yhteensä 25,416 milj. euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2019 talousarviossa 127,601 milj. euroa. Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas vähentyminen tarkoitti edelleen vähentyneitä vastaanottomenoja.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat kulut kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanhakijoille maksettava lakisäiteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63

myönnettiin 32,12 milj. euroa vuonna 2019. Hakijamäärän vähenemisestä johtuen myös nämä menot vähenivät edelleen.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2019 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa ja maksullisen toiminnan tuottoja (20,1 milj. euroa) yhteensä 46,430 milj. euroa (vuonna 2018 43,933 milj. euroa). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01.1 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 684 314 euroa.

Joutsenon vastaanottokeskus käytti 5 736 638 euroa ja seuraavalle vuodelle siirtyi 448 066 euroa. Oulun vastaanottokeskuksen käyttö vuonna 2019 oli 4 013 645 euroa ja siirtyvää seuraavalle vuodelle jäi 1 356 euroa.

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto Maahanmuuttovirastossa oli 109 408 883,43 euroa. Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat suuruudeltaan 25 341 762,41 euroa.

Vastaanottotoiminta on normalisoitunut turvapaikanhakijoiden määrän voimakkaasta laskusta johtuen ja sitä myötä määrärahan tarve on myös vähentynyt. Vastaanottokeskuksia on sekä lakkautettu että edelleen toimivien keskusten kapasiteettia supistettu. Tosin luvan saaneiden kuntaan sijoittamisessa on edelleen haasteita.

Vastaanoton kokonaiskustannukset olivat 109 408 883 euroa vuonna 2019. Vuonna 2018 summa oli 143 594 00 euroa.

Talousarvion toteutumalaskelma 2019

		Euroa
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	26 329 743
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 736 638
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	4 013 645
26.40.01.6	Helsingin säilöönottoyksikkö toimintamenot	2 555 658
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	104 796 880
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	2 644 430
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 042 117
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	827 640
26.40.21.5	Lasten edustaminen	97 816

26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	25 341 762
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	19 609
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	40 982
32.30.51.07.1	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	10 312
4.18.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelta 2018 (Migri)	24 178 260
4.18.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelta 2018 (Joutseno)	448 066
4.18.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelta 2018 (Oulu)	499 681
4.19.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelle 2020 (Migri)	670 257
4.19.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelle 2020 (Joutseno)	8 362
4.19.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelle 2020 (Oulu)	1 356
4.19.26.40.6	Siirtynyt vuodelle 2020 (Helsingin säilöönottoyksikkö)	4 342
4.19.26.40.22.	Siirtynyt vuodelle 2020 (vapaaehtoinen paluu)	530 000

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maahanmuuttoviraston tilikauden kulujäämä 222 242 470,79 euroa oli 11,2 % pienempi kuin edellisenä vuonna (2018: 250 277 873,42 euroa). Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas väheneminen vähensi myös siihen liittyviä erilaisia menoja, etenkin palvelujen ostoja. Viraston saamat toiminnan tuotot 33 203 065,30 euroa vähenivät edelleen 16,2 % edelliseen vuoteen 2018 verrattuna (39 631 607,18 euroa). Toimivaltasiirron vuoden 2017 alusta lähtien virasto sai monia uusia maksullisia lupatyyppejä, jonka vuoksi maksullisen toiminnan tuottojakin on tullut aiempaa runsaammin, tosin maltillisesti vuoteen 2018 verrattuna.

Toiminnan kulut 197 357 352,52 euroa vähenivät 8,2 % edellisestä vuodesta 2018 (214 966 882,92 euroa). Tämä johtuu osaksi turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisen aiheuttamasta menojen vähennyksestä). Siirtotalouden kulut eli vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat 25 341 762,41 euroa (2018: 35 928 282,12 euroa) ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 29,5 % johtuen turvapaikanhakijoiden määrän vähenemisestä.

Palvelujen ostot 125 963 626,69 euroa (2018: 148 770 544,14 euroa) vähenivät 15,3 %. Turvapaikanhakijoiden vastaanoton sopimusvastaanottokeskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen voimakkaan vähenemisen edelliseen vuoteen verrattuna.

Poistot 3 307 534,42 euroa (2018: 2 045 481,64 euroa) kasvoivat 61,7 % edelliseen vuoteen verrattuna, koska UMA -järjestelmän aktivointia jatkettiin. Sisäisissä kuluissa 85 318,88 euroa kasvua oli 63,8 % edelliseen vuoteen verrattuna (2018:

52 083,04 euroa). Henkilöstökulut 53 840 655,28 euroa kasvoivat 10,8 % edelliseen vuoteen verrattuna (2018: 48 583 929,21 euroa).

7.4 Tase

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2019 loppusumma 20 673 906,51 euroa (2018: 14 632 957,72 euroa) oli 41,3 % suurempi kuin vuonna 2018. Aineettomien hyödykkeiden arvo 14 927 099,90 euroa (2018: 11 029 926,34 euroa) on kasvanut 35,83 % vuodesta 2018.

Aineellisten hyödykkeiden osuus 284 224,19 euroa (2018: 304 594,29 euroa) on pienentynyt 6,7 % edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden arvo 15 211 324,09 euroa (2018: 11 334 520,63 euroa) on 34,2 % suurempi kuin edellisen vuoden arvo järjestelmien aktivoinneista johtuen.

Taseen vastattavaa puolella ostovelat 18 030 228,38 euroa ovat kasvaneet 13 719 919 euroa eli lähes nelinkertaistuneet edellisestä vuodesta (2018: 4 310 309 euroa), mikä selittyy toimintaprosessin muutoksena ostopalveluina ostettavista vastaanottokeskuspalveluista.

Viraston oma pääoma yhteensä on 8 571 342,13 euroa (2018: 1 010 107 euroa) eli kasvua 7 561 235,13 euroa. Siirtovelat 8 881 962,37 euroa ovat kasvaneet 1 695 530,37 euroa edellisestä vuodesta (2018: 7 186 432). Vieraan pääoman osuus vastattavasta 29 245 248,64 euroa on kasvanut 13 602 183 euroa eli lähes kaksinkertaistunut (2018: 15 643 065 euroa) prosentuaalinen lisäys 86,9 %.

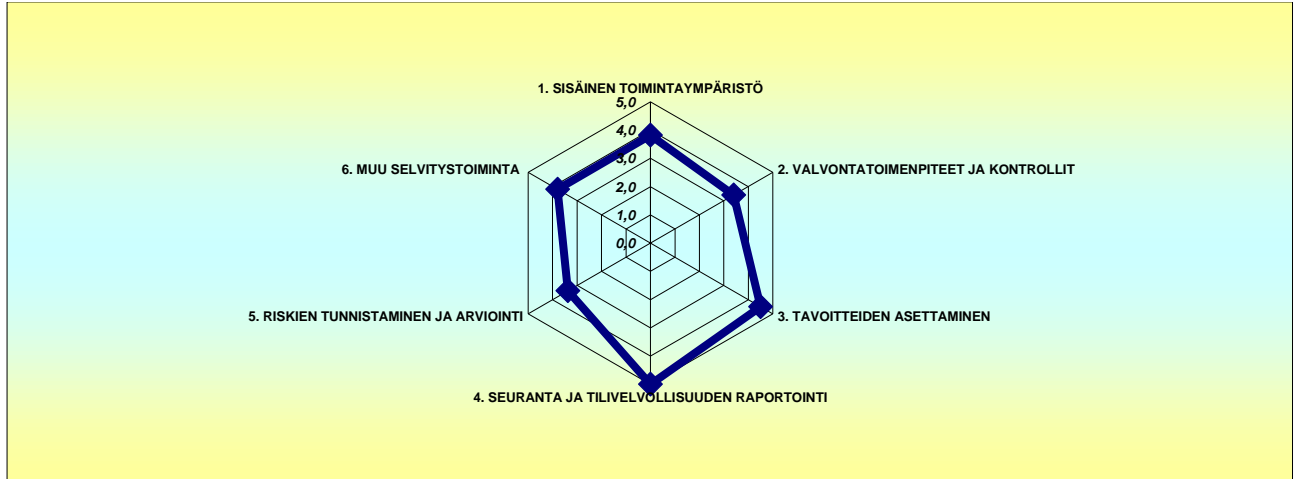
8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäiseen valvontaan sisältyvästä riskienhallinnasta. Johto ja tulosyksiköiden esimiehet vastaavat organisaation toimintaan ja prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti päivittäin. Jokainen Maahanmuuttoviraston työntekijä vastaa oman työtehtävänsä osalta siitä, että työ tehdään annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Esikuntaorganisaatio ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehitystä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt on upotettu osaksi viraston tavanomaisia suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Maahanmuuttoviraston sisäinen tarkastus selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä suorittaa tarkastus- ja muut arviointitehtävät.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi tehtiin vuonna 2019 käyttäen sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Alla yhteenveto. Tehdyn arvion mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat pääosin asianmukaisia

ja riittäviä, ja täyttävät niille valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Vuodelle 2019 kehittämiskohteeksi asetettiin henkilöstön tehtäviensä edellyttämän osaamisen varmistaminen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostettiin muun muassa rekrytoimalla koulutuspäällikkö. Kehittämistyön tuloksena arvioitiin, että henkilöstön substanssiosaaminen on noussut hyvälle tasolle. Perehdyttämisessä on kuitenkin edelleen kehitettävää, ja kehittämistyötä jatketaan.

Maahanmuuttovirastoon asetettiin syksyllä 2019 projektiryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja toimeenpanna organisaatiomuutosprosessi virastossa. Yhtenä projektin tavoitteena on kehittää johtamista ja esimiestyötä virastossa, sekä kehittää laaja-alaisesti viraston asiantuntijoiden kyvykkyyttä. Kehittämistyöhön osallistetaan koko henkilöstö, ja henkilöstön hyvinvointiin kiinnitetään projektin aikana erityistä huomiota.

Toisena vuoden 2019 kehittämiskohteena oli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen. Viraston sisäinen tarkastaja tarkasti viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan keväällä 2019, ja antoi virastolle suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Kokonaisuutena arvioiden tietoisuus riskienhallinnan tärkeydestä virastossa on noussut merkittävästi vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2020 osalta kehittämiskohteeksi asetettiin aiempaa tarkempi toiminnan sopeuttaminen viraston taloudellisiin reunaehtoihin. Taloudellisten resurssien ja kasvavien hakemuserien välinen ristiriita edellyttää virastolta toiminnan tehostamista, ja tähän pyritään vuonna 2020 organisaatiossa meneillään olevalla muutosprosessilla sekä automaation avulla. Muutosprosessi sisältää tavoitteet käsittelyaikojen lyhentämisestä, jonojen purkamisesta, tuottavuuden lisäämisestä sekä asiakaspalvelun kehittämisestä.

Toisena kehittämiskohteena on edelleen riskienhallinnan kehittäminen, joka vaatii virastossa lisäpanostusta. Riskejä pyritään vuonna 2020 tunnistamaan aiempaa paremmin, seuraamaan systemaattisemmin, sekä reagoimaan niihin aikaisemmin. Viraston kanslia sekä sisäinen tarkastus tukevat edelleen yksiköitä sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien toimintatapojen kehittämisessä, vakiinnuttamisessa sekä seurannassa.

9. Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön. Maahanmuuttovirasto laati ja toimitti sisäministeriölle vuosittaisen laillisuusvalvontaraportin ja laati yhteistyössä Migrin eri yksiköiden laillisuusvalvonnasta vastaavien kanssa laillisuusvalvontasuunnitelmat seuraavalle vuodelle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti Maahanmuuttovirastossa vuoden 2018 tilintarkastuksen oman suunnitelmansa mukaisesti. Siitä on annettu erillinen tarkastuskertomus.

VTV - Maahanmuuttoviraston tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto vuodelta 2018 30.4.2019

AMIF-hankkeista tarkastuksia vuonna 2019 oli seuraavasti

Hanke Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke 1	BDO
Hanke AUDA	SM
Hanke Vapa 2	BDO
Hanke RIO	SM, BDO
Hanke MISEC	SM
Hanke Kulttuuriorientaatiokoulutus	SM
Hanke AsylE-Service	SM, BDO

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskus on antanut vuotta 2019 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 29.1.2020.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2019 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 30.1.2020.

Helsingin säilöönottoyksikkö

Helsingin säilöönottoyksikkö on antanut vuotta 2019 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 31.1.2020.

10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Ei ollut havaittuja virheitä tai väärinkäytöksiä.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Ei ollut havaittuja virheitä tai väärinkäytöksiä.

11. Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet

Tilinpäätöslaskelmat

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	43,57	8 661	8 661,18	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	43,57	8 661	8 661,18	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	19 323 594,65	5 358 765	10 378 685,70	5 019 920,96	194
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	16 669 754,32	4 625 599	9 645 519,75	5 019 920,96	209
12.26.99.2. Vastaanottokeskuksille myönnettyjen määrärahojen palautukset	11 439 129,47	350 000	5 369 920,96	5 019 920,96	1 534
12.26.99.3. Muut tulot	5 230 624,85	4 275 599	4 275 598,79	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	2 640 781,90	648 257	648 257,31	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	13 058,43	84 909	84 908,64	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	19 323 638,22	5 367 426	10 387 346,88	5 019 920,96	194

Päälukon, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2018	Talousarvio2019(TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös2019	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26. Sisäministeriön hallinnonala	264 730 034,95	232 320 243	206 135 573,86	19 406 431,50	225 542 005,36	6 778 237,59	29 216 855,39	196 667 855,39	176 613 166,58	19 406 431,50
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (S2)	46 000,00									
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	38 489 523,00	32 749 243	32 749 242,95		32 749 242,95	0,00				
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (S2)	49 550 000,00	39 320 000	38 635 685,07	684 314,93	39 320 000,00	0,00	25 416 855,39	64 736 855,39	64 052 540,46	684 314,93
26.40.01.1. Toimintamenot (KPY)	36 622 300,00	27 000 000	26 329 743,33	670 256,67	27 000 000,00	0,00	24 178 259,72	51 178 259,72	50 508 003,05	670 256,67
26.40.01.3. Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot (KPY)	5 788 500,00	5 745 000	5 736 638,35	8 361,65	5 745 000,00	0,00	448 065,85	6 193 065,85	6 184 704,20	8 361,65
26.40.01.4. Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot (KPY)	4 310 900,00	4 015 000	4 013 644,91	1 355,09	4 015 000,00	0,00	499 681,02	4 514 681,02	4 513 325,93	1 355,09
26.40.01.6. Helsingin säilöönnottoyksikön toimintamenot (KPY)	2 828 300,00	2 560 000	2 555 658,48	4 341,52	2 560 000,00	0,00	290 848,80	2 850 848,80	2 846 507,28	4 341,52
26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (S2)	136 909 117,41	127 601 000	109 408 883,43	18 192 116,57	127 601 000,00	0,00		127 601 000,00	109 408 883,43	18 192 116,57
26.40.21.1. Vastaanottopalvelut (KPY)	132 472 090,68	121 561 000	104 796 880,52	16 764 119,48	121 561 000,00	0,00		121 561 000,00	104 796 880,52	16 764 119,48
26.40.21.2. Muut maahantuloon liittyvät menot (KPY)	2 938 063,50	3 780 000	2 644 430,03	1 135 569,97	3 780 000,00	0,00		3 780 000,00	2 644 430,03	1 135 569,97
26.40.21.3. Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset (KPY)	951 963,13	1 200 000	1 042 117,34	157 882,66	1 200 000,00	0,00		1 200 000,00	1 042 117,34	157 882,66
26.40.21.4. Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (KPY)	547 000,10	840 000	827 639,88	12 360,12	840 000,00	0,00		840 000,00	827 639,88	12 360,12
26.40.21.5. Lasten edustaminen (KPY)		220 000	97 815,66	122 184,34	220 000,00	0,00		220 000,00	97 815,66	122 184,34
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu (S2)	3 800 000,00	530 000	0,00	530 000,00	530 000,00	0,00	3 800 000,00	4 330 000,00	3 151 742,69	530 000,00
26.40.63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (A)	35 935 394,54	32 120 000	25 341 762,41		25 341 762,41	6 778 237,59				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	24 545,00	19 609	19 609,00		19 609,00	0,00	66 297,00	85 906,00	85 906,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (S2)	24 545,00	19 609	19 609,00		19 609,00	0,00		19 609,00	19 609,00	0,00
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)							66 297,00	66 297,00	66 297,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	24 480,81	54 400	40 981,76		40 981,76	13 418,24				
29.90.50. Rahapellitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	24 480,81	54 400	40 981,76		40 981,76	13 418,24				
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen (KPY)	24 480,81	54 400	40 981,76		40 981,76	13 418,24				
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	24 480,81	54 400	40 981,76		40 981,76	13 418,24				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	10 266,77	10 312	10 311,66		10 311,66	0,00		10 311,66	10 311,66	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	10 266,77	10 312	10 311,66		10 311,66	0,00		10 311,66	10 311,66	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettyö, valtionhallinto (KPY)	10 266,77	10 312	10 311,66		10 311,66	0,00		10 311,66	10 311,66	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	3 803,07	4 141	4 140,56		4 140,56	0,00				
33.20.52. Valtionosuus työttömyyssetuuskien perusturvasta (A)	3 803,07	4 141	4 140,56		4 140,56	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettyö, valtionhallinto	3 803,07	4 141	4 140,56		4 140,56	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	264 793 130,60	232 408 704	206 210 616,84	19 406 431,50	225 617 048,34	6 791 655,83	29 283 152,39	196 764 073,05	176 709 384,24	19 406 431,50

Maahanmuuttoviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	20 074 478,01		19 816 901,11	
Muut toiminnan tuotot	<u>13 128 587,29</u>	33 203 065,30	<u>19 814 706,07</u>	39 631 607,18
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 438 165,68		2 174 067,12	
Henkilöstökulut	53 840 655,28		48 583 929,21	
Vuokrat	8 480 243,33		8 669 083,57	
Palvelujen ostot	125 963 626,69		148 770 544,14	
Muut kulut	4 241 808,24		4 638 975,68	
Valmistus omaan käyttöön (-)	0,00		32 718,52	
Poistot	3 307 534,42		2 045 481,64	
Sisäiset kulut	<u>85 318,88</u>	<u>-197 357 352,52</u>	<u>52 083,04</u>	<u>-214 966 882,92</u>
JÄÄMÄ I		-164 154 287,22		-175 335 275,74
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 708,29		0,02	
Rahoituskulut	<u>-3 333,07</u>	-624,78	<u>-106 245,17</u>	-106 245,15
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 478,00		8 688,92	
Satunnaiset kulut	<u>-4 364,95</u>	<u>-2 886,95</u>	<u>-425 257,24</u>	<u>-416 568,32</u>
JÄÄMÄ II		-164 157 798,95		-175 858 089,21
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	5 357 964,69		4 663 117,43	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	4 269 108,06		7 549 812,82	
Siirtotal.kulut voittoa tavoittelemattomille	14 178 259,51		21 791 252,40	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>1 536 430,15</u>	<u>-25 341 762,41</u>	<u>1 924 099,47</u>	<u>-35 928 282,12</u>
JÄÄMÄ III		-189 499 561,36		-211 786 371,33
TUOTOT VEROISTA JA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonnisäverot	8 661,18		43,57	
Suoritettavat arvonnisäverot	<u>-32 751 570,61</u>	<u>-32 742 909,43</u>	<u>-38 491 545,66</u>	<u>-38 491 502,09</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-222 242 470,79</u>		<u>-250 277 873,42</u>

Maahanmuuttoviraston Tase

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	272 942,92		381 805,83	
Muut pitkävaikutteiset menot	12 183 706,04		10 365 493,30	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 470 450,94</u>	14 927 099,90	<u>282 627,21</u>	11 029 926,34
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	91 744,44		0,00	
Koneet ja laitteet	169 840,16		270 449,99	
Kalusteet	<u>22 639,59</u>	<u>284 224,19</u>	<u>34 144,30</u>	<u>304 594,29</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		15 211 324,09		11 334 520,63
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	368 362,32		435 040,32	
Siirtosaamiset	4 468 761,78		2 318 342,12	
Muut lyhytaikaiset saamiset	402 928,34		336 460,02	
Ennakkomaksut	<u>4 000,00</u>	5 244 052,44	<u>6 000,00</u>	3 095 842,46
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	56 756,40		64 741,45	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	0,00		-77,26	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>161 773,58</u>	<u>218 529,98</u>	<u>137 930,44</u>	<u>202 594,63</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		5 462 582,42		3 298 437,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>20 673 906,51</u>		<u>14 632 957,72</u>

Maahanmuuttoviraston Tase

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-276 810,69		-276 810,69	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-733 296,54		-9 244 863,23	
Pääoman siirrot	214 681 235,89		258 789 440,11	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-222 242 470,79</u>	-8 571 342,13	<u>-250 277 873,42</u>	-1 010 107,23
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	306 767,49		0,00	
Ostovelat	18 030 228,38		4 310 309,27	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	958 622,82		853 699,65	
Edelleen tilittävät erät	1 067 355,35		1 029 238,07	
Siirtovelat	8 881 962,37		7 186 431,79	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>312,23</u>	<u>29 245 248,64</u>	<u>2 263 386,17</u>	<u>15 643 064,95</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		29 245 248,64		15 643 064,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>20 673 906,51</u>		<u>14 632 957,72</u>

Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarviolain 66 §:n mukaisia.

Tilastointiperusteita on täsmennetty, joten suoritteiden määrissä voi olla pieniä eroja aikaisempiin toimintakertomuksiin nähden.

Humanitäärisen maahanmuuton kohdalla palveluiden ostot ovat vähentyneet edelleen, koska vastaanottokeskusten kapasiteettia on supistettu ja lakkautettu johtuen hakijamäärän edelleen vähenemisestä.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Henkilöstövoimavarat -taulukossa ilmoitettu kokonaishenkilötyövuosi eroaa 5 htv:n verran tunnuslukujen laskemisessa käytetyistä henkilötyövuosista, koska tiedot on otettu Kiekun eri raporteista ja eri ajankohtina, jolloin vuoden aikana tapahtuneet muutokset organisaatiossa eivät ole kaikilta osin raportille päivittyneet. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty Kieku-raporttia HTV:t seurankohteittain.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettotuetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	72 514 595,79	60 820 000	61 808 355,31		62 492 670,24		87 529 363,66			
	Bruttotulot	22 964 595,79	21 500 000	23 172 670,24		23 172 670,24		23 476 823,20			
	Nettomenot	49 550 000,00	39 320 000	38 635 685,07	684 314,93	39 320 000,00	0,00	25 416 855,39	64 736 855,39	64 052 540,46	684 314,93
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	3 803,07		4 140,56		4 140,56					
	Bruttotulot	0,00		0,00							
	Nettomenot	3 803,07	4 141	4 140,56		4 140,56					

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		648 257,31
Vuosi 2018		648 257,31
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu	648 257,31	
Pääluokat yhteensä		648 257,31
Vuosi 2018		648 257,31

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	45 496 679,23	41 458 819,43
Palkat ja palkkiot	44 687 877,36	40 592 123,27
Lomapalkkavelan muutos	808 801,87	866 696,16
Henkilösivukulut	8 343 976,05	7 125 109,78
Eläkekulut	7 657 009,24	6 486 921,44
Muut henkilösivukulut	686 966,81	638 188,34
Yhteensä	53 840 655,28	48 583 929,21
Johdon palkat ja palkkiot	1 040 121,78	983 187,94
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	12 480,56	5 782,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	12 240,56	5 542,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö-omaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Kom-luokka	Poistomenetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	tasapoisto	5	20,00	0
11290000 Muut aineettomat oikeudet	1129010	tasapoisto	5	20,00	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	tasapoisto	5	20,00	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	ei poistoa			
112 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229020	tasapoisto	30	3,30	0
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maajetävälineet	1250010	tasapoisto	5	20,00	0
12550000 ICT-laitteet	1255010	tasapoisto	3	33,30	0
12560000 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	tasapoisto	3	33,30	0
12570000 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	tasapoisto	5	20,00	0
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	3	33,30	0
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259010	tasapoisto	5	20,00	0
12600000 Muut tutkimuslaitteet	1260010	tasapoisto	5	20,00	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20,00	0
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	tasapoisto	5	20,00	0
12790000 Muut kalusteet	1279010	tasapoisto	5	20,00	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000 Taide-esineet	1280010	tasapoisto	5	20,00	0
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	tasapoisto	5	20,00	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
12990000 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	1299010	ei poistoa			

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2019	544 314,56	13 046 882,08	282 627,21	13 873 823,85
Lisäykset	0,00	4 867 744,15	2 470 450,94	7 338 195,09
Vähennykset	0,00	0,00	-282 627,21	-282 627,21
Hankintameno 31.12.2019	544 314,56	17 914 626,23	2 470 450,94	20 929 391,73
Kertyneet poistot 1.1.2019	-162 508,73	-2 681 388,78	0,00	-2 843 897,51
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-108 862,91	-3 049 531,41	0,00	-3 158 394,32
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	-271 371,64	-5 730 920,19	0,00	-6 002 291,83
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
	272 942,92	12 183 706,04	2 470 450,94	14 927 099,90
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	272 942,92	12 183 706,04	2 470 450,94	14 927 099,90

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2019	0,00	667 492,14	57 523,56	725 015,70
Lisäykset	92 000,00	36 770,00	0,00	128 770,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	92 000,00	704 262,14	57 523,56	853 785,70
Kertyneet poistot 1.1.2019	0,00	-397 042,15	-23 379,26	-420 421,41
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-255,56	-137 379,83	-11 504,71	-149 140,10
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	-255,56	-534 421,98	-34 883,97	-569 561,51
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
	91 744,44	169 840,16	22 639,59	284 224,19
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	91 744,44	169 840,16	22 639,59	284 224,19
				15 211 324,09

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää kohtaan Myönnetty takaukset ja takuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomen ot 2019	Määrärahat ve 2020	Määrärahat ve 2021	Määrärahat ve 2022	Määrärahat ve myöhemmin	Määrärahat ve yhteensä
Accenture, UMA-järjestelmän sovellus ylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	10 071 426,59	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00		12 000 000,00
Senaatti-kiinteistöt, Maahanmuuttoviraston Helsingin toimipisteen vuokrasopimus	2 117 813,00	2 005 980,00	2 005 980,00	2 005 980,00	4 011 960,00	10 029 900,00
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	12 189 239,59	6 005 980,00	6 005 980,00	6 005 980,00	4 011 960,00	22 029 900,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomen ot 2019	Määrärahat ve 2020	Määrärahat ve 2021	Määrärahat ve 2022	Määrärahat ve myöhemmin	Määrärahat ve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	12 189 239,59	6 005 980,00	6 005 980,00	6 005 980,00	4 011 960,00	22 029 900,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

12. Muut liitteet

- Liite 1 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 2 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 3 Henkilöstövoimavarat

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Maahanmuuttovirasto	Julkisoikeudelliset suoritteet			
	2019 toteuma	2019 tavoite	2018	2017
TUOTOT				
maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	19 817	21 000	19 817	19 015
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0		0	0
Tuotot yhteensä	20 075	21 000	19 817	19 015
KUSTANNUKSET				
maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	8		9	2
- henkilöstökustannukset	17 323		11 061	8 711
- vuokrat	5		1	
- palvelujen ostot	831		718	785
- muut erilliskustannukset	17		60	48
Erilliskustannukset yhteensä	18 184	12 000	11 849	9 545
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 890		7 968	9 470
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	11 143		13 926	13 433
- poistot	1 354		821	449
- korot	0		0	0
- muut yhteiskustannukset	0		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	12 497	11 000	14 747	13 882
Kokonaiskustannukset yhteensä	30 681	23 000	26 596	23 427
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
(tuotot – kustannukset)	-10 606	- 2000	-6 779	-4 412
Kustannusvastaavuus -%	65	91	75	81

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

(1 000 €)

Toimiala: Maahanmuuttovirasto				
	2019 toteuma	2019 tavoite	2018	2017
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	5 690		7 245	4 458
- EU:lta saatu rahoitus	580		347	1 233
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	6 270		7 592	5 690
KUSTANNUKSET				
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	11		37	18
- henkilöstökustannukset	1 504		1 272	1 077
- vuokrat	3		21	25
- palvelujen ostot	1 979		2 889	5 734
- muut erilliskustannukset	234		227	436
Erilliskustannukset yhteensä	3 731		4 630	7 289
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	2 285		1 221	1 151
- poistot	92		69	40
- korot				
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 377		1 289	1 191
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 108		5 920	8 480
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot - kustannukset	162		1 672	-2 790
Kustannusvastaavuus -%	103		128	67

Henkilöstövoimavarat

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA HENKILÖSTÖVOIMAVARAT Toimiala:	2017 % osuus	2018 % osuus	2019 % osuus	vert. ed. vuoteen (%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT				
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)	801,1	984,2	1 038,9	5,6
henkilöstömäärä	837	1 047	994	-5,1
naiset	591 70,6	736 70,3	689 69,3	-6,4
miehet	246 29,4	311 29,7	305 30,7	-1,9
vakinaiset	415 49,6	488 46,6	650 65,4	33,2
naiset	304 36,3	329 31,4	439 44,2	33,4
miehet	111 13,3	159 15,2	211 21,2	32,7
määräaikaiset	422 50,4	559 53,4	344 34,6	-38,5
naiset	287 34,3	407 38,9	250 25,2	-38,6
miehet	135 16,1	152 14,5	94 9,5	-38,2
kokoaikaiset	807 96,4	1 006 96,1	950 95,6	-5,6
naiset	563 67,3	699 66,8	652 65,6	-6,7
miehet	244 29,2	307 29,3	298 30,0	-2,9
osa-aikaiset	30 3,6	41 3,9	44 4,4	7,3
naiset	28 3,3	37 3,5	37 3,7	0,0
miehet	2 0,2	4 0,4	7 0,7	75,0
keski-ikä	40,8	40,0	40,9	2,3
naiset	41,7	40,8	41,6	2,0
miehet	38,5	38,2	39,3	2,9
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%	83,4	83,1	82,2	-1,1
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	40 100 749	48 873 223	54 080 419	10,7
tehdyn työajan palkat. % osuus palkkasummasta	33 779 185 80,5	39 440 691 80,7	45 251 778 79,9	14,7
välilliset työvoimakustannukset	12 897 137	15 657 841	17 905 621	14,4
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	47,4	47,1	49,5	5,1
2. TYÖHYVINVOINTI				
työtyytyväisyysindeksi	3,6	3,6	3,5	-2,5
lähtövaihtuvuus %				
tulovaihtuvuus %				
työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä				0,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,1	9,6	9,4	-2,1
työterveyshuolto €/htv	468	749	606	-19,2
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	650	569	595	4,5
3. OSAAMINEN				
koulutustasoindeksi	5,5	5,4	5,6	3,7
naiset	5,6	5,5	5,8	5,5
miehet	5,3	5,1	5,3	3,9
koulutus ja kehittäminen €/htv	471	506	542	7,0
koulutuspanostus työpäivää/htv	1,1	1,6	1,7	6,2
henkilöstön arvo €	666 284 393	846 295 952	902 004 330	6,6

Henkilöstön arvo saadaan laskemalla

- 1) lasketaan henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä (vuotta, kaikki eläkelajit mukana)
- 2) saadusta luvusta vähennetään henkilöstön keski-ikä
- 3) kerrotaan saatu luku htv:llä
- 4) kerrotaan saatu luku tehdyn työajan keskim.vuosipalkalla (€/htv, tehdyn työajan palkat saadaan väh. kokonaispalkkasummasta välilliset palkat)
- 5) saatuun lukuun lisätään vuosi-investoinnit työtyytyväisyyteen, työkuuntoon, hlöstökoulutukseen ja muuhun osaamisen kehittämiseen sekä terveydenhoitoon

Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan vahvistaminen ja hyväksyminen

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Maahanmuuttoviraston vuoden 2019 tilinpäätöksen.

Helsingissä 27.2.2020

Ylijohtaja

Jaana Vuorio